

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Széchenyi-uteza 140. szám.

TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legjutányosabb számításal, díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Főmunkatárs:

HAUGH BÉLA.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-uteza 1085. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

NÉPTANÍTÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik: 5 kor.

Gazdátlan jószágok.

Ilyenek is vannak Magyarországon? Itt, a hol becses ma már minden talpalatnyi föld, elannyira, hogy mert a földhöz ragadt szegények nem szerezhetnek belőle, felveszik vándorbotjukat, mennek Szlavoniába, Amerikába s a jó Isten tudja milyen égtáj felé.

Igen, van itt még gazdátlan föld elég, nem is kopár, kietlen vadon vidék, nem is terméketlen, uratlan jószágok, de szép, könnyen hozzá férhető helyen, magas, sőt talán a legszebb és a legnemesebb kulturával diszló területek, bikavért termő szőlőtőkékkel beültetve.

A földművelésügyi kormány Csáki szalmái, a tulajdonosok által ott hagyott agrárkölesönös szőlők ezek.

Pár esztendővel ezelőtt diadalmas ujjongás követte a kormány, később a törvényhozás elhatározását, a melylyel lehetővé tette, hogy a tönk szélére jutott szőlőtulajdonosok pusztán maradt kopár területeiket újjá telepíthessék. Értjük az agrár kölesönök nyujtását.

Az idea, szép, nemes volt, a kivitel azonban hibás alapon, itt-ott

meglehető nagy baklövésekkel történt. Felállítottak egy bankot, amelynek kiadott kölesöneit az állam garantálta. Nem valami sokat törődött tehát az a bank vele, hogy kölesöneit kinek s milyen garanciák mellett adja, de adta boldog-boldogtalannak. Magunk is tudunk több esetet, amikor az állam, sőt a bank helyi megbizottja itt nem véleményezték a kölesönt, de a tulajdonos mégis kijárta azt, aminek a vége azután az lett, hogy a rosszul, vagy mondhatni egyáltalán nem is telepített szőlő az agrár bank, vagyis jobban mondva a kincstár nyakába szakadt.

Ezek azok a Csáki-szalmák! Egy esomót már dobra ütött a kincstár. Veszett potomárért keltek el, de még is elkelték, a kincstár ha pénzt nem is, de reménységet kapott arra nézve, hogy az eladott agrárkölesönös szőlők az új tulajdonos kezében egyszer mégis csak adóalappá válnak. Tehát veszett fejszéknek meglesz a nyele.

Hanem Szekszárdon is maradt még eladatlanul egy pár szőlő, amelyeket részint nagy területük, részint más speczialis körülményeknél fogva nem lehetett értékesíteni. Ezeket tehát

eddig a földművelésügyi kormány vette gondozás alá s megbizottjai utján úgy a hogy, megmunkáltatta. S a kincstárnak nem is volt e miatt vesztesége. A szőlők termettek annyit, hogy elég volt a munkára, az idén azonban gondoltak odafent egyet, a földművelésügyi miniszteriumban kiadták a jelszót, hogy: takarékoskodni kell; sorba beszüntették az állami vesszőtelepeket, többek között minálunk, Szekszárdon is és éppen olyankor, a mikor legnagyobb a vesszőkereslet, úgy, hogy amire a régi időben nem volt eset, magáról, az állami szőlőtelepről kocsiszámra lopták el a gyökeres vesszőt s kiásták, sőt ássák azt, a megszorult emberek az ujonnan betelepített helyekről még mai napig is. (Lásd hir rovatunkat) De ez még nem volt elég. Egyszerűen paragon hagyták a kincstár nyakába szakadt agrárkölesönös szőlőket. Jelenthették innen is, onnan is, hogy itt a kikapálás, a metszés ideje, még csak válasz sem érkezett a sok felterjesztésre. A természet azonban nem engedi magát agyonhallgatni s az elhagyatott, még most is tekintélyes értéket képviselő szőlők el kezdtek fakadni és kizöldelni, a fűrtök is

TARCSA

A sors.

Egekbe nyúló bércz fokán,
Pajzán szép lány állt létován,
Elmerülve nézett a tájra,
Gyönyörködve soká csodálta,
Ott állt igézve,
És hirtelen mi tűnt észébe?
Felkapott egy kődarabot,
Ledobta, nagyot kacagott . . .
S nézte, nézte,
Hogy fut a mélybe
Az a hiltvány kis kődarab,
Ni, legfeljebb ökölnyi csak
S hogy gurul, siet, hogy forog!
— Az alvó visszhang felmorog,
Gyík és kígyó ijedve rebben, —
De meg nem áll, fut az, veszetten,
Végig szántja a zöld mohát
S tovább . . . tovább . . .
Reszketnek a borókafák,
Félve kapkodják águk . . .
De a kis szörny tovább sivil,
Nekivág egy kiálló bércznek,
Fut egyenesen kopasz fejének . . .
Nagyot koppan . . . S csodák csodája:
Mégint a szikla koronája!
Pedig szilárdan, mereven
Ott állt már sok-sok ezreden.

Jég verte, csapla,
Isten haragja,
A tüzes villám ágyuzott rája,
Dacczal kiállta
S im most megrázkódik, remeg,
Akárcsak az óriás ember,
Ki el nem vérzett száz meg száz sebbel
S éppen elég,
Egy semmiség,
Ha szívén egy kis ér reped . . .
Óh, éppen így járt ott a hegy.
Csúcsos feje,
Legleteje,
Ezt a kis ültést várta tán?
S indul már a kis kő után,
Először lomhán, száz mázsa testtel,
Majd versenyt ugrál száz evettel,
S már megydörög, zug mint az orkán,
Robog, száguld; fán, sziklák ormán
Áttánczol, mindent elseper — — —
— S a bércz fokán
Ott áll a lány,
Tapsol, kiált: pompás, remek!
— Persze nem hallik oda fel:
Mily rémesen,
Keservesen
Jajgatnak lenn az — emberek . . .

A sors ez a pajzán leány,
Fejünk felett,
El-eldob egy
Ártatlan kis kavicszemel;

Mit tudja ő, mit sejt ő,
Mit tesz az a parányi kő?
Hogy sziklát zúdít ránk vele,
Hogy a föld is reszket bele,
Nem hallja: lenn, hogy jajgatunk,
Ő csak kaczag s mi — meghalunk!

BODNÁR ISTVÁN.

Schiller emlékezete.

Irta és a sárospataki ev. ref. főgymnásium tanuló ifjusága előtt 1905. május 9-én felolvasta:

RÁCZ LAJOS
főgymn. igazgató.

Nemes tanuló ifjuság!

A mai napon, éppen most, a délutáni órákban 100 esztendeje, hogy Schiller Frigyes, a kitünő német költő, hosszu, sorvasztó betegség után, férfikorának delén, alkotó tehetségének s ezzel együtt dicsőségének tetőpontján, életének 46-ik évében, örök álomra hunyta le szeméit. S a mai napon mindenütt, a hol a német nyelv és szellem uralkodik („soweit die deutsche Zunge klinget“ — mint a hogy ők kifejezik), sőt azon tul is, az egész művelt világon mindenütt, a hol a költészet iránt fogékony keblek dobognak, a hol az eszményekért elmék lángolnak és karok küzdenek, — kegyeletos ünneppel ülik meg az ő emlékezetét, bizonyoságot téve így arról, hogy a halál, a látszólagos enyészet napja a valóságban a szellem győzelmének napja s hogy

egymásután dugdosták ki fejcskéiket, de velük együtt a járó-kelő emberek is összedugták és meg-meg csóváltatták a fejüket, hogy ez már még sem járja, vétek a dolgot ennyire elhanyagolni. A Pleszky féle tizenkét-tizennégy holdas ily fajta szőlő zárgondnoka aztán futkosott fűhöz-fához. Végre a szekszárdi kir. törvényszék igazán böles s nem a rideg paragrafusokon rágódo elhatározása tette úgy, a hogy jóvá az elhibázott dolgot. A gazdasági ügyek iránt is realis érzékkel bíró kir. törvényszék megbizta ennek a szőlőnek a zárgondnokát, hogy a szőlőnek mult évben letétbe helyezett jövedelméből a munkáltatást megkezdje. Május derekán, mikor már félméteresek a hajtások s maholnap virágozik a szőlő, meg is kezdték aztán a 15 ezer koronával terhelt agrárkölesönös szőlő kikapálását s ha futja a költség, Isten és tek. kir. törvényszék segítségével talán még meg is metszik.

De hát a többi szabadján hagyott szőlőterület? Biz azok úgy maradnak: parlagon, műveletlenül. Gizbe, gazba, bitangjába.

Csak legalább elérvereznék?

Igen ám, de odafejt azt vetik fel okul: nem lehet, mert „exlex“ alatt szünetel minden végrehajtás és így az árverés is.

Az a pár szőlőterület tehát teljesen tönkre megy. S hány ezer meg ezer forint kára lesz így az országnak, mert hogy más vidékeken sincs különben, arról is biztos tudomásunk van!

Pedig hát ez nem jól van így. — Exlex ide, exlex oda, valamit tenni kell. Minden sárba dobott magyar forint — ezer forint nyereség — ellenségeinknek. Fösvénység, nem takarékosság, a forma nem lényeg. Ha a gyerekek kutba esik, bizony átugrom érte a szomszédom szeges drót kerítését s berugom a szomszédom házána az ajtaját, ha az égő házba szorul.

A földmívelésügyi kormánytól pedig éppen megszoktuk még az apróbb-

cseprőbb gazdasági bajokkal való törődést is, kérjük tehát mielőbbi intézkedését, hogy ezeknek a bitangjába maradt szőlőterületeknek a sorsa mielőbb rendeztesse, mert igazán fáj az embernek a lelke, ha a nemzeti vagyonnak, ha csak garasokkal való kopását is látja és tapasztalja.

Küldöttség Bezerédj Pálnál.

Örvendetes és biztató jelenség hazai selyemtenyésztésünkre nézve, hogy az utóbbi időben egyes vármegyékben nemcsak élénk érdeklődés nyilvánul ezen hasznos közgazdasági ág iránt, hanem különösen: hogy a közgazdasági hatóságok részéről az intéző egyének személyesen is ellátogatnak Szekszárdra, itt tanulmányozzák az ügyet és a miniszteri meghatalmazottól kérnek utmutatást arra nézve, hogy részükről mi volna a teendő a selyemtenyésztés meghonosítására.

Ilyen küldöttség kereste fel Bezerédj Pált e hó 11-én Jász-Nagykun-Szolnok vármegyéből, melynek tagjai voltak: Lippich Gusztáv főispán a fiával és Lippich Elek a főispán fivére, vallástügyi miniszteri osztálytanácsos; továbbá Dr. Benkó Albert vármegyei főjegyző, Dr. Cseh József jászszági alsó, Busa Ákos tiszai alsó és Dr. Beleznay Andor tiszai felső járási főszolgabíró.

A küldöttség tagjai e hó 10-én este érkeztek Hidja-Ápáti állomásra, a hol őket Bezerédj Pál várta. Innét Hidjára mentek, hol a háziur és neje részéről a legmelegebb fogadtatásban részesültek.

Másnap Szekszárdou a selyemgyár telepen Bezerédj vezetése mellett mindent behatóan és a legnagyobb érdeklődéssel megtekintettek. Nagy figyelemmel meghallgatták a vetített kepek kíséretében bemutatott előadást is.

Kiválóan fontos volt annak megbeszélése, hogy Jász-Nagykun-Szolnok

vármegyében a községi faiskolák mellett mikép lehetne mielőbb megteremteni a szükséges szederfaállományt és különösen mikép volna elérhető az, hogy a közlekedési utakat is rövid idő alatt szederfával fásítsák be. Erre nézve az a helyes és igazán célra vezető megállapodás történt, hogy a vármegye utbefásítási szederfaiskolákat létesít, a melyeknek berendezésénél és beültetésénél minden kitelhető támogatást teljes készséggel megajánlt a miniszteri meghatalmazott.

A küldöttség tagjai még a délelőtti folyamán megtekintették a vármegyei muzeumot, a hol őket Wosinsky Mór kalauzolta. Délután Tolnára rándultak, a hol igazán meglepetésszerűleg nézték a teljes üzemben levő selyemfonodát. Innen ismét Hidjára mentek Bezerédj Pál vendégszerető házába és pénteken reggel utaztak vissza Szolnokra.

V Á R M E G Y É.

Tolnavármegye költségvetése.

Tolnavármegye közönsége a mult év november 23-iki közgyűlésén tárgyalta le a vármegye 1905. évi költségvetését s ennek törvényszerint való felülvizsgálata e héten érkezett le a belügyminisztertől.

A leirat bekezdése utal arra, hogy mivel a költségvetés nem az állami javadalmasítás s a vármegye saját jövedelmei mérlegelésével és igénybe vételével állított össze, de a vármegye részéről több új kiadás is felvetett, sőt a vármegye még pótvavadalmazást is kért, az előirányzat az 1883. évi XV. t.-cz. 7. §-a értelmében nem volt egyszerűen tudomásul vehető, ezért a belügyminiszter az 1904. X. t.-cz. értelmében részletes bírálat alá vette.

A leirat ezután fejezetenként foglalkozik a költségvetéssel. Így a tisztviselő, segéd, kezelő-személyzet fizetése és lakpénze című rovatból törli a tisztí ügyészi segéd 2000 korona javadalmasítását, ugyszintén már a mult évben is kitörölt díjnokok 840 és a vármegyei árvaszéknél rendszeresített három új díjnoki állás javadalmasására felvett 2618 koronát, mivel ezekre megfelelő hitele nincs. — Egy járási díjnok illetményét 10 koro-

azt, a kit a költészet muzsája homlokon csókolt, hasztalan rabolja el a sir, mert szelleme örökké él műveiben az emberek közt!

Az nem ritkaság, hogy nagy királyok diadalmas hadvezérek, vezető államférfiak, merész kutatók, szerencsés fölfedezők tiszteletére ünnepet ülnek, — de egy költői géniuszt előtt nemzeteknek, országoknak hódolattal meghajolni: az már a ritkább, szokatlabb dolgok közé tartozik s messze, az ókori Görögországba kell visszamennünk, a hol az összegyűlt nép előtt koszorúzták meg a győztes dalnok homlokát, vagy a római Capitoliumba, a hol Itália a maga költőit koszorúzták meg, hogy ily ünnepélyeknek párját találjuk, — azzal a különbséggel azonban, hogy amott az élő költőket ünnepték, mi pedig egy holt költő emlékezetét ünnepeljük.

De nem, — a nagy költők nem halnak meg! Ahhoz a láthatatlan, szellemi kincshez, a melyet minden nép történetének hosszú folyamán, fejlődése és előhaladása, küzdelmei és szenvedései alatt egybehalmoz, ők járulnak a legnagyobb és legbecselesebb alkotó részzel; a gyakran megvetett igazság a szép honába menekül, a melyet ők előttünk feltárnak s a lángész fényes sugarával homlokán fog a legtávolabbi nemzedékek előtt is megjelenni, a melyek hódolva hajolnak meg előtte!

Ez egy költői emlékünnepegy jelentősége!

De lássuk közelebről, ki volt Schiller s honnan ez a meleg szeretet, ez a rajongó hódolat iránta a németeknél, a kiknek annyi nagy költőjük volt s szívők mégis ehhez az egyhez vonzódik a legnagyobb melegséggel? s honnan a művelt világ többi népeinél?

Schiller élete és költészete szorosan összefügg, költészete életének: küzdelmeinek és eszményeinek symboluma.

Az első dolog, a mi Schillernél meglep bennünket, a mi szívünket közel viszi hozzá: a folytonos küzdelem. Schiller egész élete egy szakadatlan küzdelem volt: küzdelem a sorssal, a melytől a költői hivatástól elterelni akarta, küzdelem az anyagi gondokkal és bajokkal, a melyek szellemének röptét is gyakran már-már lenyűgözték, küzdelem a gyöngye testi szervezettel és betegségekkel, a melyek őt élete utolsó éveiben egyre erősebben ostromálták s küzdelem a saját viharos vágyaival, forrongó és nem mindig tiszta izlésével. Schillernek semmit se adott készen a jó szerencse, mint például nagy kortársának s utóbb jó barátjának, Goethenek, a ki előtt e küzdelmek nagyobb része ismeretlen volt, — neki mindent hosszu, kemény, állhatatos harczzal, lépésről-lépésre kellett kivívnia; ő mindazt, a mivé lett, csak önmagának köszönhette! De nem jól mondtam: elég bőven felruházta őt a Gondviselés segítő eszközökkel, hogy e harcot diadalmasan megvívhasssa! Adott keblébe mindennek előtt bámulatos akaraterőt és kitartást, a mely nem csüggedt

az akadályok előtt, hanem ellenkezőleg, egyre jobban edződött azok láttára; adott keblébe erkölcsi tisztaságot, a mely nem engedte őt a jó utról egy pillanatra se letérni; adott keblébe lelkesedést, a melynek lángja minden anyagi bajok, testi szenvedések közt is magasan lobogott s ellenállhatatlan erővel hajtotta őt előre, föl a világosság felé. Ezek voltak a Schiller szövetségesei erős küzdelmekkel behintett földi pályáján — s ezek segélyével az ő földi pályája a fokozatos tisztulás, nemesedés, tökéletesedés fölemelő képét tárja elénk.

Ez az oldala a Schiller életének, épp úgy mint nálunk Petőfi küzdelmes és szenvedésekkel teljes ifjúsága, a melyet csak a költészet sugara bírt megaranyozni, — egyike ama büvös erőknél, a melyek népének szívét ellenállhatatlanul vonják Schiller felé, a melyek őt a küzdő, de bizva folyton előbbretörő férfiú igazi mintaképévé teszik.

A másik, a mivel Schiller megnyerte nemzetét: haza- és szabadság-szeretete. A német nép a saját vágyainak, érzéseinek kifejezését, megvalósítását látja a Schiller költészetében s ezért tekinti a költőt úgy, mint szive szülöttjét. Schiller fölemelte szíveiket, egy szobor jövő reményével kecsgettette s bátorságot öntött kebleikbe, hogy nemzeti eszményökért küzdjenek, azt megvalósítani segítsenek.

Költői pályájának első korszakától (a mennyiben élete és fejlődése két, egymástól

nával szintén redukálja, viszont a várnagy illetményét 360 korona többlettel állítja be s a VII. fizetési osztályba előléptetett főszolgabíró (Szévald Mór) fizetés többletére is felvesz 800 koronát. (Ugy tudjuk, hogy a várnagy fizetés többletének beállítását tévedésen alapszik s a vármegyei alispán ennek igazítása iránt felterjesztést is tett már a miniszterhez, mivel a vármegye nem a várnagy, de a vármegyei kiadó illetményeinek felemelését óhajtott, de a leíró hibájából a két állás összecseréltetett.) A szolgazemélyzet lakbérénel, mivel a káplár természetben való lakást élvez, 180 koronát töröl a miniszter, viszont a dombóvári főszolgabíró-hivatal helyiségének bérét 1000 koronáról 1260 koronára emelte. Legnagyobb a törlés az irodai szükségleteknél, az előirányzott 20043 korona 58 fillért 13102 korona 64 fillérré szállította le a miniszter, mert az irodai kiadásoknak kellő takarékoság mellett ezen összeg keretén belül fedezetet kell találniok.

A laktanya felügyelő fűtési átalányára azonban 144 koronát a VIII. rovat alatt pótlólag beállít a miniszter, míg a t. ügyész 1000 korona utiköltségét és napidiját fedezet hiányában törli. Az előre nem látott kiadásoknál felvett 6500 koronából, az indokolás nélkül felvett 2500 korona többletet, mivel a vármegye nem gondoskodott kellő fedezetről, hitel hiányában szintén törli. A szolgazemélyzet ruházatára felvett 5927 korona 13 fillért, az épületek fentartására felvett 5877 korona 28 fillért és a rabtartási költségekre felvett 100 koronát azonban jóváhagyta a leirat.

Igy a kiadások főösszegét 299423 K. 19 fillérben állapítja meg. A fedezeti rész pedig ekként alakul: Ad az állam a 93. IV. t. cz. értelmében 110149 koronát, egyes alapok hozzájárulnak 4210 korona 72 fillérrel. (Ebből a gyámpénztári tartalék alapot 3666 korona terheli, míg 27444 korona kiadás alól a folyó évben már felszabadul.) 1% pótdadó kivetés 26537 korona 06 fillér. Ingatlanok jövedelméből s más apróbb bevételekből összesen 4525 koronát irányoz elő, így az összes fedezet 145421 korona 78 fillér, vagyis mutatkozik 154001 korona 41 fillér hiány, melyet a belügyminiszter saját tárczája terhére vállal el. Eszerint a költségvetés 299423 korona 19 fillér szükséglettel s ugyanannyi fedezettel zárul.

Megengedi még a miniszter, hogy a régebben a vármegyei alkalmazottak illetményei felemelésére kivetett 1% pótdadó töröltessék s jövőben az, a házi pénztári szükségletek fedezése czimén vettessék ki.

Végül a miniszter leirata hangsúlyozza a legnagyobb takarékoságot:

„Ezen alkalommal nem mulaszthatom

élesen különvált időszakra oszlik, u. m. a forrongás korára 1787-ig — a viharos ifjúság, a szenvedések és tévedések kora — s a klasszikai tökély, a nagy, befejezett alkotások korára, (1794-től haláláig; a kettő közt fekszik s az utóbbit előkészíti a történelem és philosophiai tanulmányok s ezzel együtt a tisztulás, az izlés nemesbülésének korszaka), mondom, a forrongás korából való színművei valamennyien (Haramiák, Fiesco, Ármány és szerelem, Don Carlos), az utóbbi korszakból pedig egyik legbecesebb darabja, a Tell Vilmos a szabadság kivívásáért való küzdelmet ábrázolják. A jogért, szabadságért, férfi-méltóságért való rajongó lelkesedés a Schiller egyéniségének alapvonása. A Haramiákban az egyén szabadságaért, az Ármány és szerelemben a feudális nyomás s a társadalmi előítéletek alól való felszabadulásért, a Fiesco-ban a republikánus szabadságért, legnemesebb művében, Don Carlosban a gondolati, a lelkiismereti szabadságért küzdenek hősei, míg Tell Vilmos a népszabadság kivívását mutatja be a zsarnoki kényur ellenében, az egyszerű nép szabad fiait, a mint a rendet, polgári szabadságot biztosítják. Hogy semmi idegen elem ne tolakodjék az ember és az ő Istene közé, hogy az ember ura legyen önmagának s szabadon áldozhasson keble isteneinek: ezért lángolt a Schiller szívében soha ki nem hűlő szent tűz: Halljuk csak a Don Carlosban Posa márkai ajkairól a merész követelést:

el figyelmeztetni a vármegye közönségét, miszerint a háztartásában a takarékoságnak oly mérvét igyekezzék megvalósítani, hogy a kiadások a költségvetésnek fentiekben körvonalozott határait meg ne haladják s hitel-tülpésnek szüksége elő ne álljon». Hangsúlyozza továbbá, hogy minden pótvavadal mazást megtagad s az alispánt egyenesen felelőssé teszi a költségvetés keretén túl történő minden utalványozásért s ha új szükséglet merül fel, amelyre hitel nincs, vagy amelyről a költségvetésben gondoskodás nem történt, a vármegyének az ilyen tulkiadások tekintetében hozott határozatát is a legszigorubb elbírálásban fogja részesíteni.

Amint látszik a miniszter leirata erőlyességben nem szüklöklődik s a takarékoságra sarkaló része pedig még egyenesen dicséretet is érdemel, félünk azonban, hogy a vármegye ilyen megnyirbált költségvetéssel aligha kerülheti ki a hitel-tülpést, mert nem lehet még csak feltételezni sem róla, hogy költségvetését ne tényleges szükségleteinek megfelelően állította volna össze.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága május havi ülését e hó 6-án tartotta gróf Széchenyi Sándor főispán elnöklésével. Jelen voltak: Döry Pál alispán, Simontsils Elemér főjegyző, Kurz Vilmos ár. elnök, Totth Ödön t. ügyész, Dr. Hangel Ignác t. főorvos, Podhoránszky Géza műszaki tanácsos, Tihanyi Domokos kir. tanfelügyelő, Fink Kálmán p. ü. igazgató, Krcsmarik Pál kir. főügyész helyettes, Bernrieder József, Jeszenszky Andor, Kovács S. Endre, Örfly Lajos, Perczel Dezső, Perczel József, Perczel Lajos, Török Béla és Wosinsky Mór bizottsági tagok. A havi jelentésekből kiemeljük az alábbiakat:

Közoktatásunk: Tihanyi Domokos kir. tanfelügyelő a múlt hónapban 63 tanteremben 20 iskolát és 6 óvóiskolát látogatott meg melyekben a tanulási eredménye jeles és kielégítő. A paksi és szekszárdi fiú és a szekszárdi leány polgári iskolákban a husvét magánvizsgálatokra 13 tanuló jelentkezett, kik közül eredménnyel vizsgáltak tizen, hármat pedig ismétlésre utasítottak.

Közegészségügyünk: Dr. Hangel Ignác t. főorvos jelentése szerint a közegészség állapota a múlt hóban kedvező volt, a hevenyfertőző betegedések száma fogyott, Dunaföldváron a kanyaró megszűnt, csak Bátaszéken fordult elő több súlyos difteritisz eset, a mi miatt az ovodát be kellett zárni. A közlelmezési és élvezési czikkeket valamint iskolákat és közhelyeket több ízben megvizsgálták.

Kórházügy: A szekszárdi „Ferencz“

„S Felséged be akarja fejezni, a mit megkezdett? reméli, hogy a kereszténységnek megérett átalakulását, az általános tavaszt feltartóztathatja, a mely a világ színét megváltoztatja? Egyedül akarja egész Európában magát a végzet kerekének, a mely feltartóztathatatlanul rohan előre, elébe vetni? emberkarral küllőibe kapni? Ő nem fogja ezt tenni! Már ezek menekültek el országaiból, gazdagok és szegények. A polgár, akit Őn hitéért elveszít, az Őn legnemesebbike volt. Nyílt, anyai karokkal fogadja a menekülőket Erzsébet s országuak művészete által gazdagon felvirul Brittaunia. Az új kereszténynek szorgalmából elhagyatva, sivarán fekszik Granada s Európa ujjongva nézi, amint ellensége ünverte sebtől elvérzik. Őn az örökkévalóság számára akar ültetni és halált vet. Az ilyen kicsikart mű nem fogja alkotója szellemét túlélni. Hasztalan vitta kemény harcát a természettel, hasztalan áldozta romboló tervekre királyi életét. Az ember több, mint Őn véli; a hosszú szunnyadás bilincseit szét fogja törni és ismét követelni fogja szent jogát. Engedje a szellemeket érni világbirodalmában, adja vissza, amit tőlünk elvett, — adjon gondolat-szabadságot! állítsa ismét helyre az emberiség elveszett nemességét!“

Ezt a szent lángot Schiller magával hozta a világra, de az uralkodó viszonyok is nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy ezeket benne kifejezzék. Hiszen magának is már zsenge ifjkorában sokat kellett szenvednie az uralkodói önkénytől; ez terítette el őt kedvező pályájától, a lelkesítő pályától, ez kényszerítette oly pályára, a melyre semmi hajlamot nem érzett; ez tiltotta meg neki

közkórházban a múlt hóban ápoltak 486 egyént; ebből elbocsájtottak gyógyultan 79-et, javultan 53-at, javulás nélkül 25-öt; meghalt 16 egyén, ápolás alatt maradt 313 egyén.

Közütaink: Podhoránszky Géza műszaki tanácsosnak, az államépítészeti hivatal főnökének jelentése szerint a simontornya-igali törvényhatósági közütat már átadták a forgalomnak, a nagy beruházási kölcsönből történő utépitések szünetelnek; a helyszíni bejárások megtörténtek ugyan, de az építési költségekre nincs fedezet.

Közüadózásunk: Fink Kálmán pénzügy-igazgató jelentése szerint: Az elmúlt hóban befolyt egyenes és közvetett adóban 27959 kor. a mi a múlt évi hasonidőszakkal egybe-hasonlítva 142.107 koronával kedvezőtlenebb. Az inám-pusztai szeszgyár pedig beszüntette működését.

Allategészségügyünk: Az állategészség általában kedvező volt, a haszonállatok összeírását befejezték, melyszerint ló 35709, szarvasmarha 95670, szamár 596, sertés 130360, juh 157733 és kecske 131 darab van a vármegye területén; ez a létszám az előző állományhoz képest mintegy 1400 darab haszonállat fogyatkozást tüntet fel. A kerületi állatorvos a községi dögterek kezelése körül igen visszas állapotokat tapasztalt s most az állatorvosok arra törekednek, hogy a dögtesteket a községek elégecsék, a mi mindenestre csak helyeselhető nem csupán az állati, hanem emberi közegészségre nézve is, — mert a rendszeren rosszul elásott dögtestekből kiáradó bűz a levegő fertőzésével az emberekre nézve is ártalmas.

Ki a közvetlen utadó fizető? A kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a törvényhatósági utadóra nézve, ennek összegére való tekintet nélkül közvetlenül fizetőnek tekintessék mindenki, akinek évi egyenes állami adója a 200 koronát eléri, vagy meghaladja, hogy kis- és nagy községekben csak azon adózók kötelesek utadójukat a községi bírónál, illetőleg a községi pénztárnoknál fizetni, kiknek állami egyenes adójuk a 200 koronát elnem éri; míg ha az adózó egyenes állami adójának évi összege a 200 koronát eléri avagy azt meghaladja, mint közvetlen adófizető, utadó tartozását is az illetékes kir. adóhivatalnál tartozik lefizetni.

A szekszárdi vasutállomás kibővítése és világitási ügye.

Valahára talán már a szekszárdi vasutállomás kibővítésére is reákerül a sor? Ezt a feltevést végre hivatalos adatokra alaphatjuk. Tolnavármegye közigazgatási bizottsága ugyanis nem nézhetvén tovább a szek-

az írói működést s ez kényszerítette arra, hogy hazájából éjjel, titkon, mint egy gonosztevő, elszökjék, ha nem akart az erőszakos rendszabályok alatt elsovadni. Ez az uralkodói önkény annyira ment, hogy alattvalóit pénzért eladta katonáknak, lábball tiporva így az ember legszentebb, veleszületett jogait. A látott, tapasztalt jogtalanságok, visszasságok élénken megragadták a költő lelkét s eszméinek, törekvéseinek, költeményeiben és színműveiben adott kifejezést. Teljes joggal mondhatni tehát, hogy színművei a legszorosabb összeköttetésben állanak a koreszmékkal, azok hatását tükrözik vissza.

Még nagyobb mértékben látjuk ezt a hatást életének utolsó szakában írott színművein. A nagy szövetségi háborúban, a melyek támadási tárgya a forradalmi Franciaország s a melyek végeredménye a szent római birodalom összeomlása lön, a francziák közt a nép köréből váratlanul, észrevétlenül vitéz tábornokok, merész hadvezérek emelkednek ki, a kik a harc kockájával koronákat nyernek. Ime, ezt tünteti élénk Wallenstein, a minden idők legnagyobb katonai drámája. S Franciaországnak, a mely 1795—1801. közt hódítva nyomult elő Német- és Olaszország felé, a mely semmi más Istent és urat nem akart elismerni, Az orleansi szűz képében a saját korábbi meg-szabadítását tartja elébe; őt egy tiszta, Istentől ihletett, népével együttérző, azért magát feláldozó szűz szabadította meg; —

szárdi vasutállomás botrányos világítási ügyét, *Bajó* Pál központi járási főszolgabíró elnök-lésével bizottságot küldött ki, hogy a szekszárdi vasutállomásnál helyszíni tárgyalást tartson. Ezt a helyszíni szemlét tegnap ejtették meg. *Bajó* főszolgabírónkon kívül megjelent *Medanich* Romvald vasuti és hajózási biztos, a zágrábi üzletvezetőség részéről *Kmendt* Antal főmérnök, a szekszárdi m. kir. államépítészeti hivatal részéről pedig *Podhoránszky* Géza műszaki tanácsos. A bizottság kint, a helyszínén konstata, hogy az állomás felvételi épület előterének kivilágítása, tekintettel annak a helynek szük-voltára s az ott lebonyolítandó jelentékeny kocsis és gyalogos közlekedésre nagyon hiányos s ide még 4, a perron megvilágítására pedig a mostaniakon felül még legalább 2 petroleum lámpa szükséges.

Podhoránszky Géza műszaki tanácsos, kinek kiváló érzéke van a haladás iránt, mindjárt azt indítványozta, hogy tekintettel a villanytelep közelségére, az egész területet és helyiségeket megfelelő ivlámpákkal világítsák.

Kmendt Antal főmérnök, a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségnek képviselője azonban nem tartja a kérdést azonnal megoldandónak, mert a szekszárdi vasuti állomás átalakítása rövid idő alatt megtörténik, ezzel kapcsolatosan lehet tehát a világítási kérdést is legezélszerűbben megoldani.

A bizottsági tagok észrevételeit jegyzőkönyvbe foglalták s *Bajó* főszolgabíró az alispán útján betérjeszti majd a közigazgatási bizottsághoz.

Nem hihetjük, hogy a közigazgatási bizottság megelégedjék a kiküldött főmérnök elodázási indítványával. Vasuti állomásunk kivilágítása olyan botrányos és szegényteljes, hogy az ott tapasztalható mizeria megszüntetését egyetlen perczig sem szabad halogatni. Elvégre 6 petroleum lámpa felállítása még nem billenti fel és veszélyezteteti a m. kir. államvasutak vagyoni mérlegét. Szükséges a jobb világítás, talán az üzletvezetőség és igazgatóság jobban meglátja mellette a mármár nagyon is sokszor felpanaszlott egyéb bajainkat is?!

HIREK.

— **Akademiai tiszteleti tag jelölés.** A magyar tud. Akadémia *Apponyi* Sándor grófot, a kiváló tudóst és világszerte ismert műgyűjtőt tiszteleti taggá jelölte. Megválasztása kétséget sem szenved.

— **A szekszárdi apát.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Ötelsége a király a szekszárdi címzetes apátságot *Melles* Emil szatmár-németi gör. kath. esperesplébánosnak adományozta.

— **Wosinsky Mór** apát plébános e hét elején Budapesten járt, hogy részt vegyen az Akadémia ülésén s a Tolnavármegyei

vigyázzon, ugyanezek az erők a többi, most tőle elnyomott népben is feltámadhatnak s az idegen uralmat majd éppugy lerázhadják, mint a hogy egykor az orleansi szűz tette! A két nagy egyháznak a lelkek fölötti uralomát még mindig folyó harcza *Stuart* Máriában lel kifejezésre. A *messinai ara* a lovagkor s általában az *ancien regime* erkölcsi motívumainak finom elemzése, a sirbaszállott absolutizmus költői felmagasztalása. *Tell* Vilmos és a svájci szabadság megalapításának legendája pedig azt mutatja, mint szabadijtja meg magát egy ártatlan, derék, egyszerű, de jogaihoz ragaszkodó pástornép komolyan, mértéktartással a legnagyobb inségben, kerülve minden fölösleges vérontást s bizva Istenben és igazságos ügye sikerében. Ez a szabadság igazi képe, nem a francia forradalom, hol a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméje vértócsába fult s csak újabb szolgasághoz vezetett!

A *Schiller* halála után nem sokára meginduló német felszabadítási mozgalom egyik zászlaja a *Schiller* neve, a *Schiller* művei, az azokból kiáradó haza- és szabadságszeretet voltak!

(Folyt. köv.)

Muzeum számára a szokásos évi államsegélyt kieszközölje.

— **Főigazgatói látogatás.** *Várady* Károly főigazgató négy napig időzött városunkban s ez alatt megvizsgálta a gimnáziumban a tanulmányi eredményt. A tapasztalatról nagy elismeréssel nyilatkozott. *Wigand* János igazgató tapintatos vezetését s a tanári kar buzgalmát különösen kiemelte sokak előtt; viszont a tanári testület is nagy lelkesedéssel emlékezik a derek főigazgatóra, a ki első megjelenésével megnyerte a testület, az ifjuság és a szülők szeretetét. Tiszteletére a mult szombaton *Wigand* János igazgatónál, vasárnap pedig *Wosinsky* Mór apátplébánosnál volt vacsora, a melyeken a szekszárdi társaság több előkelő tagja vett részt. Hétfőn este a kaszinóban a tanári testület bucsuztatta el a főigazgatót, a ki Szekszárdról Bonyhádra utazott, az ottani algimnázium megvizsgálása céljából. Bonyhádról Gyöngyösre ment s ott is megvizsgálta az algimnáziumot.

— **A József főherceg Szanatorium** javára ma este rendezendő hangverseny szereplői közül báró *Inkey* Pál már tegnap megérkezett, *Kaczér* Margit énekesnő, *Walterskircheni Effenberger* Agostonné, *Mihályi Percs* Vlada zongoraművésznek s *Verner* titkár, ki felolvas, ma délután a négy órai vonattal érkeznek meg. A műsor a következő: 1. *Fantasia hongroise*. *Liszt* Ferencztől. Zongorán előadja *Mihályi Percs* Vlada urhölgy. 2. *Ékszer ária*. *Fauszt*ból. Éneklé *Kaczér* Margit kisasszony, a magyar kir. opera tagja, zongorán kíséri *Krammer* Zsófia kisasszony. 3. a) *Mädchens Klage*. *Schubert*. b) *Casciate mi morire*. *Claudio Monteverde*. c) *Herdegossen*. *Berg*. Előadja tárogatón báró *Inkey* Pál. 4. *Magyar népdalok*. Zongorán előadja *Walterskircheni Effenberger* Agostonné urnő, *Garay* Lajos zenekarának kíséréte mellett. 5. a) *Csillag és harmat*. *Rubinstein*től. b) *Tavaszi dal*. *Gounod*tól. Éneklé *Kaczér* Margit, a magyar kir. opera tagja, kíséri *Krammer* Zsófia kisasszony. 6. *Kurucz dalok*. Tárogatón előadja báró *Inkey* Pál *Garay* Lajos zenekarának kíséréte mellett.

— **A kaszinó bebutorzása.** A szekszárdi kaszinó új butorzzattal látja el helyiségeit. *Simontsits* Elemér intező igazgató e hó 10-én Budapestre utazott, hogy a kaszinó berendezése ügyében tárgyalásokat kezdjen. A mostani butorok nagyrésze a nyári pavillonban nyer elhelyezést, így a le és fel huroczlással nem lesz kitéve annyi sok rongálásnak. Szó van egy új billiárd asztal beszerzéséről is. Az olvasó szobát alkalmas módon ezelszerű butorokkal szintén felszerelik.

— **Éri-telep.** A tisztviselőtelepnek fogják az építkező tisztviselők e nevet adni, hogy dr. *Eri* Mártonnak, a ki a telep létesítése érdekében oly sokat buzgólkodott, emlékéit ilyen módon örökítsék meg. A telepen egyébként szorgosan folyik a munka s s ha valamely sztrájk közbe nem jön, az őszre minden tulajdonos átveheti házáat.

— **Meggyógyult tanár.** *Szabó* Ferencz, a szekszárdi állami főgimnázium tanára hossz-as betegségéből már annyira fölépült, hogy előadásait újra megkezdhetie. Szívöl örülünk az általános szeretetnek örvendő tanár teljes gyógyulásának.

— **Kitüntetett munkások.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter két, egyenként 100 korona jutalmat engedélyezett mezőgazdasági munkások jutalmazására, illetve azt *Vajda* Sándor szedresi és *Németh* József tolnai uradalmi lakosnak ítélte oda. *Vajda* Sándor 45 éve arató már *Bezerédj* Pál hidjai birtokán, *Németh* József pedig göbölös a báró *Drasche* féle uradalomban. A jutalom átadása ma délután 3 órakor nagy ünnepélyességgel történik. *Bajó* Pál a központi járás főszolgabírája a helyszínén buzdító beszéd kíséretében adja át a kitüntetteknek.

— **Birtok parcellázás.** *Örffy* Lajos ügyvéd, a Szekszárdi Takarékpénztár vezérigazgatója, *Anna* major nevű 200 holdas birtokát parcellázza, ezer négyszög ölenként 640 koronával, a legelőnyösebb fizetési feltételekkel; a parcellázást mult vasárnap dobszóval hirdették ki Szekszárdon s még az nap közel 100 holdat jegyeztek többnyire szekszárdi polgáremberek.

— **Ajándék a Szentháromság-szoborra.** Dr. *Fent* Ferencz újvárosi plébános bejelentette a szekszárdi róm. kath. hitközségi tanács és iskolaszék legközelebb tartott ülésén, hogy özv. *Németh* Jánosné szül. *Keller* Róza 1115 koronát hagyományozott az újvárosban felállítandó Szentháromság-szoborra. Az összeg Pécssett, az egyházmegyei hatóságnál gyűmölcsözik. Kívánatos, hogy az örökhagyó példáját mások is kövessék, mert csak így van kilátás reá, hogy a majdan felállítandó szobor mint művészi alkotás is disze lesz ama városrésznék.

— **A Szekszárdi Kaszinó új tagjai.** A Szekszárdi Kaszinó május 9-én tartott választmányi ülésén a tagok sorába felvételre *Tóth* Mihály, dr. *Hagymássy* Zoltán tb. szolgabíró és *Gyuk* Ferencz kir. törvényszéki bíró.

— **Eljegyzések.** *Goldberger* Dezső dr. budapesti ügyvéd, a köztisztviselőben álló *Goldberger* J. Mórnak, a szekszárdi nagy dohánytőzsde tulajdonosának fia, eljegyezte *Haaz* Erzsike kisasszonyt, *Haaz* Ignác bornagykereskedő leányát Budapesten. — *Lasztóci Körtvélyessy* László eljegyezte *Purth* Vil-mát, *Purth* Adolf bátai főjegyző leányát.

— **Halálozások.** *Néhai Csuthy* Zsigmond, az irodalmi működésről is ismert kajdaci ref. lelk. özvegye szül. *Hegedűs* Juliánna 78 éves korában elhunyt Kajdacson f. hó 8-án. A boldogult matróna fiatal nő korában kétszer volt kihallgatáson ő felségénél, hogy előbb halálra, majd hat évi várfogságra ítelt férje számára kegyelmet kérjen. A mély hazafias érzésű lelkész egy hazafias prédikációjáért volt elítélve — 3 évet *Josefstadt*-ban töltött s szabadságát csak derek neje közbenjárására kapta vissza. — A boldogultat gyászolják gyermekei, számos unokái.

Röthler György a szekszárdi villanytelep volt igazgatója, kit innen Bécsbe helyeztek át, e hó 6-án 48 éves korában elhunyt Kaposvárott. Régióta betegeskedett, egyszer már el is tejedt Szekszárdon halálának hire. Felesége és 8 gyermeke gyászolja.

Báró *Rudnyánszky* István a simontornyai járás volt szolgabírája életének 48 évében meghalt Rákoskeresztúron, hova nyugdíjaztatása után innen elköltözött.

Ifju *John* Ferencz posta és táviratist *John* Ferencz gyöngyi postamester egyetlen fia, hosszas szenvedés után elhunyt Gyöngyön.

Végess János vármegyei árvaszéki és dr. *Végess* Ferencz kir. törvényszéki jegyzőt súlyos csapás érte, édes anyjuk: özv. *Végess* Ferenczné szül. *Wéber* Francziska e hó 11-én elhunyt életének 70-ik évében. Általános részvét között e hó 12-én d. u. 4 órakor helyezték örök nyugalomra. — Az általuk kibocsátott gyászjelentés a következő: *Végess* János, Ferencz és László mint fiuk fájdalomtól megtört szívvel jelentik a szeretett jó édesanyának, özv. *Végess* Ferenczné szül. *Wéber* Francziskának élete 70-ik évében folyó évi május hó 11-én reggeli 2 órakor, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült teteme folyó évi május hó 12-én délután 4 órakor fog a szekszárdi róm. kath. alsó sirkertben örök nyugalomra helyeztetni s az engesztelő szent mise-áldozat e hó 13-án délelőtt 8 órakor leend az egek Urának a belvárosi róm. kath. templomban bemutatva Szekszárd, 1905 május hó 11-én. Áldás és béke lebegjen porai felett!

Dombóváron hosszas szenvedés után elhunyt *Waldmann* Lipót életének 67. évében. Özvegye és két gyermeke gyászolja az elhunytat.

Schlichtherle Károly bonyhádi vendéglős hosszas szenvedés után f. hó 2-án meghalt, 4-én temették.

— **Közüti bejárás.** A kereskedelemügyi miniszter a szekszárd-bikácsi utvonali kiépítendő szakaszának közigazgatási bejárást f. évi június hó 17-én délután 3 órára Bikács községbe tüzte ki.

— **Kinevezés.** A szekszárdi pénzügyigazgatóság *Mohay* Sándor szekszárdi járásbírói díjnokot, a szekszárdi adóhivatalhoz, ideiglenes minőségű díjtalan adóhivatali gyakor-nokká nevezte ki.

— **Kölcsönös áthelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszter megengedte, hogy *Szigeti* Béla, a szekszárdi m. kir. pénzügyigazgató-

ság mellé rendelt számvevősnél alkalmazott számtiszt és *Falvay* Sándor zombori pénzügyigazgatási számtiszt állomáshelyeiket elcserélhessék.

— **A decsi iparosostály** 1905. évi május hó 13-án, Komáromi Ferencz kert-helyiségében a József főherceg Sanatorium javára zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté 7 órakor. Belépő díj személyenként 60 fillér. Felülfizetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetére fedett helyiségről gondoskodva van.

— **Halvacsora a kath. körben.** *Szabó* Géza alelnök a kör helyiségében f. hó 10-én halvacsorát rendezett, a melyen igen sokan vettek részt, mint az előző években is. A vacsora alkalmával, ami ritkaság, egy tosztot sem mondtak, de a vidám társaság mégis együtt maradt éjfélig.

— **Az új anyakönyvezés.** Az új rovatos anyakönyvezés ismét eltolódott legalább fél-estendőre. A belügyminiszter a mostani politikai állapotokra hivatkozva, a f. évi július 1-én életbe léptetni szándékolt rovatos anyakönyvezést elhalasztotta s elrendelte, hogy az anyakönyvezés újabb rendeletig a régi mód szerint történjék.

— **Új hegyközség.** A szekszárdi jobbremetei szőlősgazdák elhatározták, hogy hegyközséggé alakulnak, mert a szőlőhegyen igen gyakoriak a lopások és nincs megfelelő hegyőr, akit felelősségre vonhatnának a hanyag őrzés miatt. — A hegyközség megalakításán *Véges* János árvaszéki jegyző és szőlőtulajdonos fáradozik.

— **Disztornázás.** A szekszárdi áll. főgimnázium f. hó 20-án a gimnázium udvarán disztornázást rendez, mikor a tanulók bemutatják az országos tornaverseny alkalmára betanult mutatványait. Belépti díj személyenként 60 fillér. A műsor a következő: 1. Felvonulás a Rákóczi-indulóval. 2. Az országos tornaverseny szabad gyakorlatainak bemutatása. 3. Botfűzér zenére. 4. Csapattorna nyújtón. 5. A versenyzők távolugrása. 6. Csapattorna korlát. 7. Csapattorna lovon. 8. Súlydobás és súlyemelés. 9. Kötélhuzás. 10. Fülelabda verseny.

— **Tolvaj a szekszárdi belvárosi róm. kath. templomban.** *Horváth* István harangozó este 10 órai harangozásra ment a templomba. Harangozás után, távozában gyanús nesz hallott a templomban; kézi lámpájával kutató a nesz után s egy padon egy kalapot talált. Erre bezárta a templom ajtót, s a városházáról négy fegyveres őrrrel tért vissza, kik a harangozó segítségére átkutatták a templomot. Már-már lemondtak a tolvajfogás reményességéről, a mikor egyszerre csak *Horváth* két kezét látott a templom szőnyeg alul kidugva: Felemelték a szőnyeget, hát uranfia, alvást szinelve *Gáspár* szekszárdi szobafestő 17 éves inasa feküdt alatta. Az inasnál gyertyát is találtak, ami arra vall, hogy rosszban törte a fejét. Átadták a csendőrségnek.

— **Széna eladás a dunai töltéseken.** Az ármentesítő-társulat töltésain termett *elsőfü* folyó hó 28-án fog a helyszínen kisebb részletekben elárvereztetni. Az árverés délelőtt 8 órakor kezdődik a Vámhidnál és délig a keselyűsi órház feletti, délután pedig a szomfovai szakasz kerül eladásra. A nyílások 1500—2000 öl nagyságra vannak mérve, hogy így a kisebb igényű vevők is szénahez juthassanak. Az idei termés a töltésen kitűnő.

— **Anyakönyvvezető helyettesek.** A belügyminiszter Udvariba *Aikelin* Lajos tanítót, Simontornyára pedig *Zarubay* Ferencz segédjegyzőt nevezte ki anyakönyvvezető helyettesekké.

— **Bezárt ovoda megnyitása.** A szekszárd-újvárosi ovodát az újvárosban előfordult difteritisz betegségek miatt bezárták. A község előjárásága a vármegyéhez bejelentette, hogy a járvány Szekszárdon már megszűnt, minélfogva kéri az alispánt, hogy az ovoda mielőbbi megnyitására nézve intézkedjék.

— **Jegymegváltás.** A József főherceg Sanatorium javára f. hó 13-án megtartandó hangversenyre jegyüket előre megváltották: gróf Széchenyi Sándor 20 kor., gróf Széchenyi Domokos 10 kor., Sztankovánszky János 10 kor., Sztankovánszky Imre 10 kor., Kovács

S. Endre 20 kor., Ismeretlen társaság nevében egy jó kis leány 10 kor.

— **Ovodai alapító tag.** *Mosgay* Sándor szekszárdi róm. kath. káplán a szekszárdi róm. kath. ovoda s gyermekmenhely egyesület alapító tagjai sorába 50 korona díjjal belépett.

— **Meghiusult vízimunkálat.** Az ármentesítő társulat minden alkalmat megragad az árterület műveletlen területeinek gazdaságilag hasznosíthatóvá tételére. Most a Bátaszék és Alsónyék közti ugynevezett *malomszegi* dülő feliszapoltatására dolgozott ki egy érdekes tervet. Ez a dülő oly mélyen fekszik, hogy csak itt-ott munkálható, legtöbb része mindig víz alatt áll. Az ármentesítő társulat erre a lapályra rá akarta vezetni a Lajvér iszapját és pár év alatt kitűnő kerti földde öntette volna fel *ingyen*, mert minden költséget a társulat viselt volna. A törvényhatóság április 27-én meg is tartotta a helyszíni tárgyalást Bátaszéken, kiküldvén annak vezetésére *Éry* Márton vármegyei jegyzőt, de a tárgyaláson a szabályozást egyhangulag *kérelmező érdekeltek közül senki nem jelentkezett.* Ellenben megjelent *tiltakozni* 8 kurucz polgár, hogy nekik ugyan se testüknek, se lelküknek nem kell ez az ingyen boldogítás. Erre az ármentesítő társulat természetesen rögtön visszavonta az egész tervezetet, az alispán pedig meghozta az elutasító végzést.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter *Sciedel* Emil alsókubini pénzügyi fogalmazót a szekszárdi pénzügyigazgatósághoz segédtitkárra nevezte ki. — Az igazságügyminiszter pedig *Lakatos* Lajos volt csendőrszervezőt a gyönki kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

— **Szőlővessző tolvajok.** *Ócskay* János polgáriskolai tanár szőlőjét már másodízben dezsmálják meg a tolvajok. A mult héten ismét tekintélyes mennyiségű elültetett vesszőt ástak ki és vittek el tőle. Igazán bámulja az ember ezeknek a gaz tolvajoknak merészségét, hogy van bátorságuk az elültetett vesszőket szálanként felhuzogatni. Idő kell ehhez s nagy helyismeret, jól teszi tehát a csendőrség, ha a járást ott nagyon is ismerő emberek között keresi a tolvajt.

— **Orvhalászok a Dunán.** A csendőrség több ízben rajta csip szelid horgászokat, kik egy-két halacskaóra óhajtanak szert tenni; de a napokban valamivel nagyobb fogást tettek, mert *Volher* Gothárd és *Filling* József tolnai halászokat rajta csipték, hogy a tolnai Lassicárdánál levő holt Dunaágban öreghalóval halásztak alkonyat után, a halászatra tilalmas időben. Eppen tettenéréskor huzták ki a nagy hálót mintegy 50 kilóra való különféle hallal tele; az usztatóbárában is volt már ugy 80 kilóra való. Az összes halakat a Dunába eresztették, hogy békésen szaporíthassanak. A halászati szerszámokat, ladikot és usztatóbárákat elkobozták, az orvhalászokat pedig a bíróságnak feljelentették.

— **Asszony, a ki váltót hamisít.** Ritkaság számba megy, de megtörténik néhanéha, hogy asszony is ért a váltóforgatáshoz. Ilyen hozzáértő fehérszemű *Döme* Jánosné szül. *Balázs* Judit decsi elzülött asszony, kit férje elhagyott, szülei kitagadtak éppen nem folt nélkül való élete miatt. Több decsi lakos nevére váltókat hamisított s a szekszárdi pénzügyhatóságnál be is váltotta őket, ámde lejáratkor megújítani nem tudta, a váltókat megóvatolták s így kiszült, hogy a váltók hamisak.

— **A meszes gödörbe esett.** *Feik* János váraljai lakosnak 3½ éves János nevű f. hó 1-én este 1/26 órakor egy forró meszes gödörbe esett s a szenvedett égési sebekbe másnap belehalt. Az ügyben a járásbírószág megindította a vizsgálatot.

— **Szivtelen anya.** F. hó 1-én éjjel *Kohn* Éva kakasdi cesléd leány gyermeket szült. A szegytől való félelemtől a gyermeket egy régi pineze kövei közé ásta. 3 án azonban egy szolgáló munká közben rátalált a hullára és azonnal jelentést tett. A szivtelen anya ellen a vizsgálat megindult.

— **Pénzgyártó társaság.** *Kubrántzki* János 81 éves decsi szőlőhegyi lakost, ki pénzhamisításért már büntetve volt, május 8-án a szekszárdi csendőrség újból elesiepte; 6 gépet találtak nála, melyeken egykoroná-

sokat, ötkoronásokat és egyforintosokat gyártott. Bővebbet most még nem lehet tudni; a vizsgálat folyik, mert ugy látszik, hogy egy nagyobb szövetség működött össze.

— **Kitört fák.** A muzeumparkról szól ismét az ének s alig mulik el nap, hogy ne szólhatna. A hanyag gondozásról már nem is érdemes megemlékezni, hacsak talán akkor nem, a mikor elkövetkezik a rendezett tanács. De most a hanyag gondozáshoz egy egészen új jelenség járul; a fáknak, bokrokknak és virágoknak kitördelése. Eddig már négy kifejlődött hársfát tört ki valaki s az orgonavirág nyílásakor nemcsak a virágot tépik le, hanem az ágakat is lehasogatják úgy, hogy a gyengébb bokrokat egészen tönkre teszik. De hát ezen nem igen lehet csodálkozni, legfőlegbb sajnálkozni, mert hiszen nincs a ki vigyázzon a parkra, s nem is lesz addig, míg el nem következik a rendezett tanács.

— **A rokon hálaja.** *Szenyéri* Ferencz szakcsi lakos szomoruan üldögélt *Zrinyi* János szakcsi lakos korcsmájában s szaporán nyelte az éhkortyokat, vagyis inkább talán szomjazott ő kigyelme, mivel nem volt a zsebében egy veszekedett fitying sem. *Zrinyi* János korcsmárosból azonban végleg kivészett a virtus, legalább nem volt meg benne a nagy *Zrinyi bátorsága*, mert nem mert — hitelezni *Szenyéri*nek egy garas ára itókát sem. Szerencsére ott üldögélt *Simon* József gazdaember, a rokonság révén ezt kérte hát meg a szomjas *Szenyéri*, hogy fizessen neki egy italra való bort. *Simon* meg is cselekedte, megittak együtt egy pár litert, ki is fizette az árát egy nagyobb fajta papírosbankóval emberségesen s a mit visszakapott belőle, visszatette a kislajbi zsebébe. Estére azonban hiült helye volt a pénznek, akkor jutott eszébe, hogy kedves rokona, a megittatott *Szenyéri* sokáig ülelgette, valószínű tehát, hogy az ő keze volt ragados. *Szenyéri* azonban tagadta, de a nála talált pénz eredetét nem tudta igazolni. Így bizony bajba került lopás miatt.

— **Tetten kapott persely fosztogató.** A mult héten egyik szekszárdi úri ember a Kálvária hegyre sétált s mialatt egy fa árnyékában megpihent, egy suhancz a Kálvárián levő perselyt alkulescsal ki akarta nyitni s tartalmát kiüríteni. Azonban az illető úri ember a suhanczot váratlanul nyakon csipte s műveletében megakadályozta. A suhancz egy darabig ellenállott, de mikor meggyőződött róla, hogy ellenállása haszontalan, akkor könyörgőre fogta a dolgot és megfogadta, hogy többé soha sem fog rossz utra tévedni. Erre az illető úri ember szabadon bocsátotta a suhanczot.

— **Jön az árvíz!** A vizállás meghaladta az 5 métert s azon a ponton van, hogy a partokat tullepje. Mint-hogy felülről is áradást jelentenek, el lehetünk készülvé, hogy a töltésen tul fekvő árterület víz alá kerül, ami pedig több községre, különösen Bátára és Deesre nagy kalamitást jelent: a legszebb reményekre jogosító széna-termő rétek víz alá kerülését a mai szénaszükségben súlyosan fogja megérezni a vidék. Mäskor csak június végén szokott a *»zöldár«* megjönni, mikor a nép már betakarította szénáját.

— **Megvert cigány.** *Lengyel* József kajdaci születésű decsi lakos, nem volt megelégedve a *Dóczi* János muzsikusként nótájával s egy székkal próbálta meg kiverni a taktust a szegény halálra ijedt cigány fején. A megvert *Dóczi* valami 10—14 napig nem veszi kezébe a vonót.

— **Veszedelmes kóbor cigányok.** Rengeteg sok bajunk van a kóbor cigányokkal s kívánatos, hogy a cigány-kérdés egyszer már valahára megoldassék, mert napirenden van az egész országban a lopás rablás, gyilkosság, amelyet rendszeren kóbor cigányok követnek el. Amult hónapban itt mi nálunk is csak a véletlen akadályozta meg, hogy a bátaszéki 8 számú órház mellett levő hid alatt lesben álló négy *Sárközi* testvér is nem szaporította vásárosok kirablásával a

megszokott bűnkrónikát. Szerencsére el lehetett őket még ideje korán csipni. Különösen a dunántúli vármegyékben garázdálkodnak sokat a cigányok, ez üsztönözte a székesfejevári VI. sz. csendőrkertületi parancsnokságot, hogy sürgősen utasítsa a kerülethez tartozó szárny- és őrsparancsnokságokat, hogy a gonosztevők elfogását minden rendelkezésükre álló eszközzel lehetővé tegyék. A nyomozásnak eredménye is lett, a mennyiben április derekán a zalamegyei Gulácsierdőben elfogtak négy cigányt, névszerint: *Kolompár Györgyöt, Kolompár Dezsőt, Kolompár Józsefet és Lakatos Józsefet*, a kikre a rablókról közölt személyleírás ráillik. Megvasalva bezárították őket a székesfejevári ügyészség fogházába. A gonosztevők erősen tagadnak, de már eddig is több körülmény ellenük bizonyít. A bűnök egész halmaza terheli a rablókat. A fejezmegyei *Nagyláng* községben április 2-ára virradó éjjel az ottani keresztény fogyasztó szövetkezet boltját fosztották ki s az öt métermázsás Wertheim-szekrényt a *Zichy János* gróf gazdaságából lopott szekérre rakták és elhajtották. A nehéz vasszekrény oldalát fejével beszakították s tartalmát, mintegy 2200 korona készpénzt, elvitték. Ugyanakkor éjjel a szomszédos *Soponya* községben *Stern Károly* nagyvendéglős udvarában a felszerben alvó *Németh János cipőkereskedőt meggylkolták s kirabolták*. Másnap a veszpremmegyei *Vörösbényben* egy éjjel tizenkét betörést követtek el. Pár napra rá *Sóly* községben pusztítottak. Többek között betörték a község házára s a községi pénztárt rabolták ki. Aztán a somogy megyei *Mocsolád* községben, az állomási pénztárt fosztották ki. Megfordultak továbbá a rablók *Tomajon, Vilonyán és Rátóton*. Március 28-án éjjel a *nagylángi belőrészel teljesen azonos belőrészt követtek el a vas megyei Kukmér községben is*. A postahivatalba hatoltak be, a kézi pénztárt kifosztották s néhány postacsomagot loptak el. A betörők *ugyanekkor éjjel a község háza hivatalos helyiségébe is betörték s az ott levő öt métermázsás Wertheim-kasszát elemeiték helyéről, kihurcolták az utcára* s egy kétkerékű kordén kivontatták a község határába s ott hozzá láttak a kifosztásához. A község házában csakhamar észrevették a betörést, föllármázták a lakosságot s felfegyverkezve csapatostul a rablók után siettek. Mikor a rablók észrevették az üldözőket, otthagyták a már feltört vasszekrényt, melyben 8000 korona készpénz volt, elmenekültek. A pénz még érintetlenül megvolt a kasszában. A rablók vakmerőségét és elszántságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy másnap éjjel az alig egy órányira levő *Sinkamindszent* községben a postahivatalba törtek be s kirabolták. Nyilvánvaló, hogy mindeme bűntényeket egy és ugyanaz a rablóbanda követte el. A nyomozó csendőrség megállapította, hogy a rablóbanda vezére *Lendvai József*, más néven *Nyári Dömötör* Imre, többször büntetett veszedelmes gonosztevő, a ki egyszersmind szökött katona is. A székesfejevári 17. honvédszolgalegység veszpremi zászlóaljától szökött meg az őszszel. A katonai hatóság is körözi azóta. A letartóztatott cigányokat Sárkány vizsgálóbíró naponta több órán át faggatja, de körömszakadtáig tagadnak s alibit akarnak igazolni, a mi azonban nem sikerül nekik. A két szökésben levő gonosztevőről azt hiszik, hogy Stájerországban rejtőzködik.

— **Veszedelmes fenyegetés.** *Ifju István* 17 éves decsi legény nagy haragosa lehet *Gáspár Mihályné* sz. *Bocz Ráchelnek*; a bezárt szobaajtót a szoba közepére bedöntötte, azután a szobában levőket azzal fenyegette, hogy lelövi őket, majd meg, hogy a házat is felgyújtja. A veszedelmes fenyegetőt feljelentették.

— **Lopás a nyitott szobából.** *Krammer Mihály* dolina pusztai lakos elfeledte a szoba ajtaját bezárni s ezt a jó alkalmat *Knittl Jakab* szintén dolinai lakos felhasználta arra, hogy beosont s a szekrény tetején volt pénzes erszényt — igen természetesen 80 kor. tartalmával együtt zsebre vágta, — aztán a pénzt három részre osztotta; az egyik részen ruhának valót vásárolt — a

másik részen jót mulatott Bátaszéken, — a harmadik részét azonban még tartogatta valami czélra, de erre már nem volt ideje, hogy megvalósítsa, mert elfogták.

— **Verekedő muzikusok.** *Mészáros Lajos* dunaszentgyörgyi lakos Tolnán dolgozik s a napokban a *Lampert-féle* kocsmából szállására akart menni, de utközben *Korodi István* és *Korodi Ferenc* muzikus cigányok megállították és az egyik egy léczdarabbal, a másik meg a hegedű vonóval reá támadt. Valószínű, hogy a hét nap mulva gyógyuló sérülést, nem a hegedűvonóval, hanem a léczdarabbal kapta.

— **A t. tanító urak figyelmébe!** *Árva J.* könyv és papírkereskedésében *Szekszárdon próbairási lapok, igen jó, famentes papíron, izléses kiállításban 100 drb. 1 korona; bérmentes küldéssel 100 drb. 1 kor. 30 fillér.* Mindennemű irodai és iskolai cikkek olcsón szerezhetők itt be. *Mintákkal kívánatra készséggel szolgál a fenti cég.*

— **Garázda suhancok.** Ozora községben napi rendszeren van a suhancok garázdálkodása, a napokban is felverte és megzavarta egyik éjjel 5 suhanc az egész falu csendjét. *Németh Sándor* Vendel háza elé vonultak, hogy boszut álljanak *Németh Erzsén*, a miért nemrégiben egy súlyos testi sértés címén ellenük emelt vád tárgyalásán ellenük tanuskodott. Kiabálásukkal felriasztották az alvókat, de *Németh* természetesen nem engedte be őket, mert tudta, hogy mi czélből jöttek. Erre a suhancok kifeszítették a kaput és így hatoltak be hozzájuk és csak a segélykiáltásokra elősiető szomszédok tudták őket elűzni. Ugyanezen legények és pedig *Artner Mihály, Csepregi János, Barát Antal, Kolonics József* és *Miklós Mihály* innét egyenesen *Végh Anna* házához mentek, betörték az uvarba, hogy onnét májusfát loptanak. Majd az utcán egymás között kezdek veszekedni és olyan verekedést rögtönöztek, hogy alig maradt közülük egy is sérülés nélkül. A garázdálkodó legények ellen a csendőrség az eljárást megindította.

— **Tűz.** *Varga József* gyulai azöldehegyi lakos felszere és istállója május 1-én éjjel; *Márton Mihály* Gyulaj község határbeli molnár lakháza pedig május 7-én leégett.

— **Kifogott hulla.** Dunaföldváron egy ismeretlen női hullát fogtak ki a Dunából, mely már 4—6 nap óta lehetett a vízben. Nyakán aranylánczón Mária-kép volt.

— **Meghiusult betörés.** *Törő János* és *Tapasztó János* dombovári suhancok f. hó 7-én éjjel *Spitzer Dezső* ottani kereskedő padlását fel akarták törni, de *Spitzer* a zörgést észre vette, segítségért kiabált és azok elmenekültek.

VIDÉK.

Bedeg.

Bedeg község a legnagyobb örömmel és szeretettel fogadta új lelkipásztorát *Franciscs Pált*. A község határán lovas banderiummal várta a község jegyzője *Günther László*, az előjáróság élén. Megható szavakkal üdvözölte mint a béke és szeretett apostolát. A községben mindenki ünnepi díszbe öltözött és egy fehér ruhás leányka intezett hozzá üdvözölő beszédet. Azután a hivek lelkes üdvözlései közepett vonult be a szépen díszített diadal-kapun át a templomba, hogy ünnepies *Te Deum* mondásával adjon hála-t híveivel együtt az egek Urának és kérje le jövőre is az ő áldását.

Bonyhád.

Buesu Halász Géza szolgabírótól. A völgyeségi járás jegyzői kara a községi bírókkal egyetemben f. hó 10-én a nyugalomba vonuló tb. főszolgabírájuk *Halász Géza* tiszteletére, a bonyhádi polg. kaszinó nyári helyiségében minden tekintetben sikerült társas ebédet rendezett. Az ebédet megelőleg a jegyzők és bírák bucsút vettek a közpályától meg való kedves főbírájuktól. *Lo-vász Gábor* nagymányoki körjegyző meghatározó beszédével tolmácsolta az egybegyültek érzését, fennszárnyaló szavakkal csegette a nyugalomba vonuló tb. főszolgabírónak 35

éves munkás és áldásos köztevékenységét. Valamivel 12 óra után megkezdődött a társas ebéd, melyet italok és ételek jóvalta mellett a mintegy 70 főnyi vendégsereg általános jókedve fűszerezett. Legelsőnek *Lovász Gábor* szólalt fel, hogy az egybegyültek előtt is elmondja mindazt, a mit a szűkebb körben már hangoztatott. Felszólaltak még: *Marhauzer Imre* gymn. tanár, *Dicendy Pál* majosi jegyző, *Singer Bálint* mányoki bánya mérnök a munkás nép nevében, továbbá *Dr. Pót Radó, Hoffer József* és még számosan. Különösen lelkes beszédet mondott *Dr. Jozgits János* rk. plebános és *Szakács Imre* mórági ev. ref. lelkész, kik magasan szárnyaló felköszöntőjükkel észre szivve egyaránt hatottak. Sikeresen rögtönzött *Dr. Kanzer* és *Marlon* róm. kath. káplán igen szép beszédet az ifjuság nevében. Nem hiányzott a jó kedv és vidámság sem s ez a társaságot a késő éjjeli órákig összetartotta.

Bátaszék.

Bátaszék község két kérvényt nyújtott be a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a vármegyei közigazgatási bizottság útján, tanügyi államsegélyért. Az egyik kérvényben a Bátaszéken lakó vasuti hivatalnokok és egyéb vasuti alkalmazottak gyermekeinek iskoláztatására kéri a segélyt. A szülőket iskola adóval megróni nem lehet, mert a község területén semmiféle ingatlan birtokok sincs, másrészt még folytonosan változnak s az esetleges kirovást behajtani sem lehetne; gyermekeik pedig annyian vannak, hogy csupán ezért egy tanítót kell tartani. A másik kérvényben a gazdasági ismétlő iskola tanítónői részére kéri a segélyt. Mindkét kérelmet a fentebbieken kívül a község vagyoni helyzetével is indokolja, mely szerint a község népnevelési kiadásokra már eddig is 15500 koronát áldoz évenként, — a községi pótdó 64%, a község adóssága is tetemes volt eddig is s azt a múlt években még kénytelen volt 8000 koronával megtoldani; ehhez járul, hogy községi pótdó hátraléka az egyes adózóknál mintegy 20,000 korona, melyet behajtani lehetetlen, mert a község lakossága egyre fogy nem csupán elköltözéssel, hanem nagy mértékben a kivándorlással. Ezeknél fogva a népnevelési kiadások fedezését saját erejéből nem bírja. Hát bizony szomorú dolgok ezek az igazságok, melyekhez még az is hozzájárul, hogy a kérvényeket éppen az ország olyan szomorú állapotában nyújtották be, amidőn éppen semmi kilátás sincs még tán az igéretre sem, mert hiszen lám ami kenyeret, betevő falatot nyújtana a szegény népek: a beruházási kölcsönből való közuti építkezésekre sincs egy fillér sem.

Dombóvár.

Iskolalátogatás. *Tihanyi Domokos* kir. tanfelügyelő f. hó 7., 8., 9-én a dombóvári iskolákat látogatta, honnét 9-én az új-dombóvári pusztákra utazott az ottani iskolák látogatására.

Czirkus. Kaposvárról a *Pavey* féle Czirkus Varieté érkezett Dombóvárra. Naponkint nagy előadásokat tart, melyeket különösen 6 hatalmas birkózó mérkőzése tölt ki. Innét Pécsre szándékozik a czirkus.

Ujraoltás. E hó 9-én az iskolákban *dr. Kertész Lipót* járásorvos újraoltotta a 10 éven felüli tanulókat.

Iskolavonat. Május 1-től reggel fél 7 órakor iskolavonat megy Kaposvárra az ottani iskolákba járó dombóvári tanulókkal, kik aztán a 2 órai személyvonattal jönnek vissza.

Tanító helyettesítés. Hamulyákné *Jablonkay Katalin* áll. tanítónő helyettesítésére *Varga Sarolta* okl. tanítónő lett kiküldve, ki e hó 7-én kezdte meg működését az áll. iskolában.

A SZOMSZÉDBÓL.

Mohács vasutja. Mohács, ez a Duna partján fejlődésre, gazdasági, kereskedelmi, ipari és kulturális haladásra hivatott város komoly szándékkal foglalkozik egy helyi érdekű vasut létesítésének tervezésével, mely

Bátaszék és Mohács között épülne ki. Egyelőre csak a város vezető férfiai foglalkoznak az eszmével, de mihelyt a Dunának báltaszéki áthidalásához hozzá fognak a munkások, azonnal megszerzik az előmunkálati engedélyt s biznak benne, hogy pénzügyileg is biztosíthatják a vállalatot. Mohácsra nézve ez a vasút határozottan nagy jelentőséggel bír, de Szekszárdra, Báltaszékre s így Tolnavármegyére nézve sem megvetendő haszonnal járna.

Mégegyszer a „Gőzfürdőnkrol.”

Lapunk mult heti számában „igazán több oldalról jövő, határozott kívánságnak engedve“ félig tréfásan, félig komolyan, de semmiesetresem rossz szándékkal cikket közöltünk a szekszárdi gőzfürdőben tapasztalható állapotokról.

A kisvárosi önérték azonban nagyon érzékeny, berzenkedik, mint a haragos kakas s nem igen tűri el szónélkül még a jogosult kritikát sem, így teljesen tisztában voltunk vele, hogy cikkünk, ha nyilttéri megnyilatkozást nem is, de az érdekeltek részéről egy két felszólalást még is csak provokálni fog.

Hiszen éppen azt akartuk. Hadd tisztázódjék a fürdőnek kérdése így nyilvánosan. Haszna lesz ebből nem csak a nagyközönségnek, de magának a fürdő bérlőjének is.

Es csakugyan kaptunk is egy hosszabb nyilatkozatot. Megvalljuk azonban olyan helyről, a honnan legkevésbé sem vártuk. A fürdő bérlője küldte be ezt hozzánk, beigazolvával, hogy bennünket alaposan félreértett, illetve meg nem értett. Mi ugyanis egész világosan megírtuk, hogy „az újbérlő ellen nem tehetünk semmi komolyabb kifogást, szegény feje nagyon is rajta van, hogy a közönség igényeit kielégítse.“

De azért kiadjuk a közleményt, mert igazán érdekes. S megteesszük rája észrevételeinket azonnal. Személyeskedésre hajló egy pár kifejezést azonban kitöröltük. Tessék ezt elmondani másutt. Mi lapunkat ilyesmire nyitva senkinek sem tartjuk. Terrorizálni pedig magunkat egyáltalán nem engedjük.

Tehát így szól a közlemény:

„Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A „Közérdek“ f. hó 6-iki számában „Gőzfürdőnkrol“ cím alatt egy cikket jelent meg. Erre vonatkozólag kérem a szerkesztő urat, szíveskedjék magyarázó soraimnak reputációm érdekében annyival is inkább helyet adni, mert nevezett cikk az igazság követelményeinek éppen abban a részben nem felel meg, mely az én egyéni érdekeimet érinti.

A sajnálatos esemény megtörtént, de nem olyan mérvben, mint a minöben azt a nevezett cikk burleszk része feltünteti. Ebben az esetben „vis maior“ forog fenn, ezért felelősségre vonni vagy pellengérré állítani valakit izléstelen dolog volna, minthogy ez a cikkben tényleg nem is történik. Cikk-író ur a szegény bérlőt szánja. Valóban sajnálatra méltók vagyunk; különösen, ha hozzáveszünk még ehez, hogy Szekszárdnak a cikk-író ur telítette „apraja, nagyja“, hetenként, horribilis 70—80 vendég, amikor is egy napra átlag 10—11 vendég esik. Így tehát 10—11 korona bevétellel szemben napi 26 korona kiadás áll. És csodálatos! A cikkíró ur a bérlő iránta szánalmat azzal akarja felkelteni, hogy egy meg nem gondolt következményekkel jár, valótlan állítást tesz. Azt mondja u. i., hogy a nagy medence vizét hetenként egyszer eresztetem le. Tisztelt Uram! Egy nagy családdal bíró ember existenciáját könnyű tönkre tenni. De én a kellemetlenséget kerülendő, törvényadta jogommal nem élek és csupán a jóhiszemű igazolásra szoritkozom. Amidőn kijelentem, hogy cikkíró ur ezen állítása valótlan, egyszerűen kötelezem magam adandó alkalmal 5 tanunak eskü alatti vallomással

igazolni, hogy a vizeket hetenként 3-szor eresztjük le, negyedszer részben és hogy ezenkívül a nagy medence vize állandóan hideg vízzel frissített fel.

Abban a reményben, hogy az igen tisztelt szerkesztő ur ezen soraimnak b. lapjában helyt ad.

Szekszárd, 1905. május 11.

Maradtam kiváló tisztelettel
Briedmán Lajos, fürdőbérlő.

Legelőször is nagyon köszönjük a bérlő urnak fenti nyilatkozatát. A legilletékesebb helyről konstatálva van, hogy egy „lelkiismeretlenül összetakolt“ fürdővel van dolgunk. Tehát, a mit a felszerelésről, berendezésről írtunk, teljesen való és igaz.

Ha kívánja, szívesen kiterjesztjük sajnálkozásunkat az új tulajdonosra is, megvalljuk azonban eddig tudomásunk sem volt róla, hogy a fürdő gazdát cserélt, azt hittük, hogy csak bérbé van adva, de nem eladva. Sajnálkozásunkkal azonban úgy sem sokra megy, mert a fürdő átvétele előtt kellett volna körültekintőbbnek lennie s a viszonyokról tájékozódnia. Mert hogy rossz üzletet csinált, hogy új gazda, ez nem jogczim arra, hogy vele szemben a fürdőegyesület jogos kívánalmainak feltétlenül érvényt ne szerezzen. A nagy közönség követelését bizony ő rajta hajtja be s ő keresse azon, ha keresheti, akin követelni valója van. De ennek a fürdőnek, ha nem is világvárosias pompával felszerelve, de teljesen jó karban levőnek kell lennie. Ez a legkevésbé, amit pénzünkért követelhetünk.

Mi szívesen elfogadjuk azt a kijelentést is, hogy a bérlő az új tulajdonossal együtt már 3000 koronát fektetett be „a lelkiismeretlenül összetakolt fürdő toldozására-foldozására“, a fürdőbizottság azonban az általános érdek szempontjából csak azt mérlegelheti, hogy a kérdéses fürdő megfelel e egyáltalán e befektetés is a jogos kívánalmaknak? Már pedig a fürdőbérlő ur maga sem tagadja, hogy van még itt javítani való elég. Világos tehát, hogy a fürdő bizottságnak cselekednie kell, ha csak azt nem akarja, hogy a közönség éppen a bérlő ur legnagyobb kárára végrekészen elszokják e hely látogatásától.

Hátra van még a víz kérdése. Itt mindenek előtt visszautasítjuk ama vádat, mintha mi a vízhiány felemlítésével családi existenciákat akartunk volna tönkretenni. Elismerjük, hogy tévedtünk abban, hogy a vizet most *egyszer eresztik le*, de régebben így volt, pedig a fürdőbizottság akkor is elrendelte a kétszeri leeresztést, csak hogy egyszer vagy kétszer tették meg mindössze, — erre meg az akkori alkalmazottak akartak megesküdni, sőt arra is megesküdtek, hogy 3 hétben csak egyszer eresztették le a vizet, — igaz, hogy akkor még csak egy kut volt s hogy a bazent teleereszthessék egy napig szünetelni kellett minden fürdőnek. Hogy most a második kútból a bazennak háromszori teljes és negyedszer való részleges megtöltése is kikerül s ezenkívül a nagymedence vize *állandóan* hideg vízzel frissíthető fel, ennek igazán tisztaszívünkben *örvendünk, hiszen ezáltal megvan oldva az egész fürdőkérdés.*

Mi tehát a világért sem kívánjuk a felajánlott öt tanu megesküdését, de van egy megszivlelendő jótanácsunk: a fürdő jóhíre érdekében, tessék konstatálni ezt a kellő vizbőséget a fürdőbizottság öt tagból álló küldöttsége által; ez az öt tag adjon erről ki írást, ragasztassa ki a fürdőben, hirdesse meg a lapokban, a fürdőtulajdonos pedig pótolja a hiányzókat s meglátja a bérlő ur lesz fürdővendége elég, mert annyit mondhatunk, hogy közönségünket éppen a víz bőségében való hitetlensége tartja vissza a fürdő nagyobb arányu felkarolásától s ez régebbi keletű és nem a mi felületesen, vagyis ön szerint „könnyelműen odavetett“ pár sorunk győzte meg annak ellenkezőjéről, hanem a régebbi — szomorú tapasztalat.

Egyébként pedig béke velünk!

CSARNOK.

Miért is . . .

Miért is kesereg,
A hegedű hurja,
Mikor rajta rózsám,
A sok régi, régi
Siró nótát huzza? . . .

Csak azért kesereg,
Mert zokog a lelkem,
S gondolataimat,
Kesergő bús dalként,
Ő nála felejttem . . .

És ahogy kesereg,
A hegedű hurja:
Siró-rivó lelkem,
Hivogató szavam,
Felsir benne újra . . .

LINDTNER VILMA.

Egy dinamitos tragikomédia.

Ilyen című műfajt ugyan együttesen nem találtam semmiféle írásművek elméletében, de ha a lélektan szerint vegyes érzelmek vannak, úgy ezek kifolyásaként lehetnek vegyes cselekmények is.

Kezdődik pedig a dolog ott, hogy volt nekem egy öreg ismerősöm, kinek mélyeséges tudománya mellett époly erős volt akarata, hogy az egész természetet szerette volna irányítani. De hát éppen az ilyen komoly emberek eshetnek meg oly fonák dolgok, mint közülünk már talán többel megtörtént, hogy ruháját, cipőjét fordítva vette fel.

Volt pedig öreg urunknak egy egyformán hű öreg szolgálja és öreg kutyája. Mind a hárman összeöregedvén, az aggkor legnagyobb fogyatékosabbá mégis a hű eben kezdett legnyomatékosabban jelentkezni, úgy, hogy a másvilágra való küldés módzatairól kellett gondoskodni, amit öregünk csakhamar erős akarattal, bányász-módrá határozott el.

Hivséges és tanulságos szolgálójával a kutyát valami madzaggal egy fához köttette, s fejével egészen ellenkező végére pedig egy kanócczal felszerelt dinamittöltényt helyeztetett el, hogy a kedves állat másvilágra való költözködése lehetőleg gyorsan és fájdalom nélkül történjék.

Amint tisztességes távolból a hivséges szolgáló társaságában a beállandó tragikai fordulatot lesik, látják, hogy Tyras új, szokatlan helyzetével sehogy sincs megelégedve, mi több, abból szabadulni igyekszik, mert kötött állapotán kívül az égő kanócz füstje is bosszantotta az orrát.

Erősebb rángatózás után sikerült is helyzetén annyiban könnyíteni, hogy a madzag elszakadt, a kutya pedig gyilkos felszerelésével szabadabb lett és szemlélői nem kis meglepetésére egészen természetesen, farkát csóválva direkte gazdájának vette útját.

Hiába volt most már minden láрма, elutasítás; a minden pillanatban felrobbanható kutya ott ugrált gazdájára és kővé vált szolgálja körül, honnan nem tágitott.

A nyájas olvasó most bizonyára várja, hogy a bekövetkező robbanással mindhárom szereplőnk elpusztuljon. Nem, ez nem történt, hanem a véletlen és kivételes esetek egyike állott be, hogy a kanócz kialudott, s a tragikai helyzet komikumává, s az egész eset tragikomédiává változott.

Singer Bálint.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A „Tolnai Világ Lapja“ című képes hetilap legutóbbi számában rendkívül érdekes cikksorozat kezdődik. A legkiválóbb magyar színésznők fényképeit mutatja be legjobb szerepeikben, s maguk a színésznők írják meg életrajzukat. „Tolnai Világ Lapja“ május 6-án megjelent száma igazán dústartalommal jelent meg, s bátran mondhatjuk, hogy ezen magyar képes lap felveszi a versenyt a híres és százezrekben megjelenő

német lapokkal szépség és ár tekintetében. A mostani számban *Küry Klárát* mutatja be 6 különféle szerepeiben. A művész a képekhez maga írta meg a cikket „Emlékeim” czim alatt.

Egyletek és társulatok.

Választmányi ülés. A szekszárdi kaszinó választmánya *Tomcsányi Lajos* alapítványi felügyelő elnökei alatt, május hó 9-én, délután fél hat órakor ülést tartott. Ezen ülésen négy ajánlott tagból hármat felvettek, egy ajánlott, aki katonai kötelékbe tartozik ajánlását nem fogadta el a választmány, mert a katonai hatóság az alapszabályok bizonyos rendelkezésén felül kívánta a fenhatósága alatt állót helyezni. A választmány kimondotta, hogy az alapszabályoktól el nem tér, mert az ily erkölcsi testületnek, minő a kaszinó, becsületbeli ügyekben hozott határozatát a katonai becsületbíró határozatával teljesen egyen rangnak tekinti és nem engedheti meg, hogy bármely társadalmi osztályhoz tartozó tagjának becsületbeli ügyében hozandó határozata, hivatali hatóság által perhorekáltassék.

Elhatározta a választmány ugyanezzel, hogy a kaszinó vagyona kezelésének ellenőrzésére a közgyűlés által megválasztott *Szondy István* jövőben a választmány ülésére meghívassék, továbbá, hogy az ellenőr vagy másként gondnok hatásköre szabályzatban körülírassék.

Simontsits ügyvezető-igazgatónak a házvetél ügyében tett előterjesztéseit tudomásul vették és indítványára a ház volt birtokosának tulajdonát képező, de a kaszinó által már régebb idő óta használt butorok 937 kor. értékben való átvételét elhatározták. **Simontsits** Elemér bejelentette, hogy a város meghozta határozatát a bazárépületek emelésére szükséges 411 □-méter utca terület átengedése tárgyában. Eme jogerős határozatával a város átengedi a 411 □-méter területet a kaszinó tulajdonát képező sétaterületért cserébe. A bazárépületek tervét a közel napokban *Dicenty László* elkészíti s azután az építés tárgyában közgyűlés hivatik össze. Ezen közgyűlés határoz végérvényesen a sétaternek a város, valamint a kaszinó étermében levő díszes ablakfestménynek a volt tulajdonos részére leendő átengedése tárgyában is. A választmány megbizta az ügyvezető igazgatót, hogy a 10.000 koronára tervezett butor beszerzés és a helyiség belső átalakítására vonatkozólag készíttessen tervet és azt a legközelebbi választmányi ülésre mutassa be. A terv az, hogy a téli helyiség részére teljesen új butorzat szereztetik be, amelyek onnan el nem mozdíttatnak, míg a jelenlegi butorokkal a nyári helyiséget rendezik be.

Óvoda gyűlés.

A szekszárdi róm. kath. kisdedov- és gyermekmenhelyet fentartó egyesület folyó hó 11-én, délután 3 órakor, a róm. kath. óvoda helyiségben **Döry Pálné** elnökei alatt közgyűlést tartott. Az elnök megnyitó szavai után *Széwald Oszkár* egyleti titkár felolvasta **Döry Pálné** nagy gonddal összeállított következő elnöki jelentését:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Mindig szívesen ragadtam meg az alkalmat, hogy az alapszabályokban megszabott kötelességemnek hiven megfelelv, beszámoljak az elmúlt évben történetekről.

Örömmre szolgálna, ha szerencsés lehetnék valami újat, egyesületünk életére jelentőset mondhatni.

De ha ezt nem is tehetem, mert az elmúlt év történetében nem kínálkozik feljegyzésre olyan momentum, mely egyesületünk működésében örövendetes változást jelentene; mégsem rendült meg bennem a bizalom s nem hagyott el a remény, hogy ebben a változatlanágban nemes ügyünkhöz méltóan egy jobb jövő napja is virradhat.

Mert éppen abban a körülményben,

hogy a segélyezésnek két olyan forrása, mely évekig üdítő erejével frisítette fel élet működésünket, ránk nézve a két utolsó évben elveszett, hogy a tagdíjakból befolyó jövedelemnél sem észlelhető emelkedés: s mindennek dacára egyesületünk működésében változás nem állott be, megnyugvást és bizalmat talállok arra nézve, hogy az anyuira szükséges támogatás és áldozatkészség nem szünetel s hogy az még csak kedvezőbbre válhat.

Ebben a hitemben és érzésben erős támaszt nyújt nekem az az ügybuzgóság és önzetlen szeretet, melyet az egyesület tisztikara és választmánya segítségemre jöve, a legnagyobb jóakarattal és odaadással juttat minden alkalommal érvényre.

S a hol az intézőség nemes törekvése méltó jutalmára talál, ott egy jobb jövő reménye ebredhet.

Mikor erről a bizalomról és reményről említést teszek, mikor a megnyugtatólag zárult év eredményéből a jövőre következtést vonok — nem hallgathatom el, hogy egyesületi érdekeink még most sem találkoznak azzal a támogatással, melyet közönségünkön méltán várhatnánk.

Igaz, hogy a társadalom igénybevétele ugyszólván napirenden van, de az is igaz, hogy a helyes mértékben alkalmazott kérelem még áldozatok árán is meghozza filléreit a jótékonyágnak.

Évről-évre hangoztattam szükségét annak, hogy a tagdíj gyűjtésnek — esetleg kisebb díjjak szedésével — szélesebb mederben kellene teret szerezni; én ezuttal is sajnálatosan konstatálhatom, hogy az elmúlt év folyamán e téren az 1903. évi állapothoz képest ugyszólván semmi sem történt.

Az egyesület 1904. évi számadása és 1905. évi költségvetése külön terjesztetvén elő, erre nem térnek ki külön, ha meg nem ragadná figyelmemet azon körülmény, hogy az 1904. évi zárószámadás, dacára annak, hogy a megyés püspök ur részéről évente élvezett 200 kor. és a Szekszárd község által adott 400 korona segélyek az elmúlt évben nem utalványoztattak — mégis 543 kor. 16 fillér készpénz maradvánnyal záratt. Önmagammal és érzéssel jönnék ellenkezésbe, ha e helyen elhallgatnám azokat a hasznos és kiváló szolgáltatásokat, melyeket az egyesület igazán érdemes pénztárnokának **Rácz József** urnak köszönhet.

Tisztelettel jelentem, hogy Szekszárd községhez a 400 korona segély megadása iránt újabban is fordultam s bírom az illetékes tényezők ígéretét arra, hogy kérelmem kedvező eredménnyel fog járni. Ugyancsak kérelmet intéztem a pécsi székeskáptalanhoz az elmaradt segélyek kiadása iránt, nemkülönben a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz állandó államsegély engedélyezése tárgyában, de ezen kérvényeimre ezideig válasz nem érkezett.

Ha az egyesületünket mélyen érintő veszteségekre gondolok, önkénytelenül is felébrednek a hála és köszönet érzései azon nemes szívek irányában, akik a múlt évben sem szünetek meg egyesületünket jótékonyágukba fogadni.

Bezerédy Pál ur 120 kor., a Tolnamegyei Takaréks és a Hitelbank 20—20 kor., a Vörös Kereszt Egyesület 30 kor. 30 fill. és egy magát meg nem nevező jótékony szív 400 kor. adományai — jól eső tanujelei az egyesületünk iránti gondoskodásnak.

Egyesületünk az Egyesült Tolnamegyei Négyelettel a múlt év őszén két hetenkint kitünően sikerült thea estélyeket, f. év február 1-én pedig fényesen sikerült táncestetlyt rendezett s e czímen jövedelmeinket (169-22+112-03) összesen 281 kor. 25 fillérral gyarapította.

Az óvoda mint minden évben, 1904-ik évben is márczius 1-én nyílt meg s azt 287 gyermek látogatta és pedig nagy részben tandíjmentesen.

Ha összehasonlítjuk az 1903-ik évi állapottal, újból csak arra az örövendetes eredményre jutunk, hogy ovodánk népszerűsége folyton emelkedik.

Hogy kiknek köszönhető ez az eredmény, ha fel nem hoznám, mert az igaz érdem és önzetlen munkás jutalmazásra és

dicséretre nem szorul — mindnyájan tudjuk és érezzük.

Ebben a tudásban és érzésben meg vagyok győződve, hogy egyek vagyunk és egyetértünk, mikor az alkalmat felhasználva az oktatást és nevelést teljesítő kedves testvéreink érdemeik elismerésül hálánkat és köszönetünket jegyzőkönyvileg kifejezzük.

A kisdedek nagy örömeire szolgált, hogy a szokásos majálist és karácsonya ünnepélyt az elmúlt évben is a választmány határozatából megtartottuk, ez alkalommal a kisdedek megvendégeltettek, illetőleg 24 gyermek meleg ruhával látatott el s csekélyebb ajándék valamennyinek osztatott ki.

Csak köszönettel adózhatom egyesületünk mindig egyformán lelkes és fáradhatatlan alelnökének **Triebler Ilma** urhölgynek, kinek és buzgó társainak a karácsonya ünnepélyre 416 koronát sikerült összegyűjteni.

Mindezekkel egyesületünk mult évi életéről beszámoltam, most midőn jelentésemet befejezném engedjék meg, hogy azon kérelemmel zárjam szavaimat, hogy szeretetüket és támogatásukat, melyek a multból reményt nyújtanak és a jövő iránt bizalmat keltenek, egyesületünk javára továbbra is tartsák meg.

Szekszárd, 1905. május 11.

Kiváló tisztelettel

Döry Pálné

elnök.

A kimerítő jelentést nagy éljenzéssel vették tudomásul. Ezután letárgyalták és elfogadták az 1904. évi zárószámadást és az 1905. évi költségelirányzatot, a tisztikart és választmányt pedig a következőképp választották meg: Elnökké: **Döry Pálné**. Alelnökké: **Triebler Ilma**. Ügyészszé: **Dr. Török Ottó**. Jegyzővé: **Széwald Oszkár**. Pénztárnokká: **Rácz József**. A választmány tagjaivá: **Ágoston Istvánné**, **Bodnár Istvánné**, **Bajó Pálné**, **Dr. Fent Ferencz**, **Györbiri Benőné**, **Dr. Hirling Ádám**, **Hoffmann Sándorné**, **Kiss Károlyné**, **Dr. Káldy Gyuláné**, **Dr. Leopold Kornélné**, **Dr. Müller Ferenczné**, **Ozv. Sass Istvánné**, **Nits Istvánné**, **Rácz Józsefné**, **Dr. Spányi Leóné**, **Szondy Istvánné**, **Tekus Vilmosné**, **Thodorovits Lajosné**, **Tihanyi Domokosné**, **Tóth Henrikné**, **Tóth Károlyné** és **Wosinsky Mórt**.

A vöröskereszt-egyesület szekszárdi fiókjának közgyűlése. A vöröskereszt-egyesület szekszárdi fiókja e hó 11-én tartotta évi közgyűlését **Wosinsky Mór** apát és **Döry Pálné** társelnökök vezetésével. Jelen voltak: **Tihanyi Domokosné**, **Kiss Károlyné**, **Spányi Leóné**, **Kurz Vilmos**, **Tekus Vilmosné**, **Forster Zoltán**, **Rácz József**, **Bajó Pálné**, **Triebler Ilma**. A jegyzőkönyv felolvasása után jóváhagyták a mult évi számadást s **Tekus Vilmosné** és **Kurz Vilmos** számvizsgálók javaslatahoz képest a felmentvényt **Rácz József** pénztárnoknak megadták. A pénztári bevétel volt 162 korona 16 fillér, kiadás 144 korona 30 fillér. Az egylet vagyona 2090 korona 90 fillér. — 46 koronát beszállítanak a központi választmányhoz, 116 korona 16 fillért pedig kiosztanak a következők között: **Schändliné** 5 kor., **Libman Ottóné** 10 kor., **Rácz István** 10 kor., **Balog Teréz** 5 kor., **Balog Ferencz** 10 kor., **Kumisz Alajosné** 5 kor., **Ujfaluzy Lászlóné** 15 kor., **Mailach Henrikné** 5 kor., **Szakály Józsefné** 10 kor., és a szekszárdi róm. kath. óvoda részére 41 korona 16 fillér. A választmányt újjáalakították: **Sass Istvánné**, **Perlaky Józsefné**, **Dr. Hirling Ádám**, **Nits Istvánné**, **Spányi Leóné**, **Müller Ferenczné**, kilépett választmányi tagok újból megválasztattak. Végül tudomásul vették a központi választmánynak az 1903. évi tagdíj fele elkönyvelése ügyében kiadott értesítését.

A „Polgári Olvasókör” választmányi ülése. A „Polgári Olvasókör” választmánya **Boda Vilmos** elnökei f. hó 8-án ülést tartott, a mely alkalommal 15 tagot vettek fel, több folyó ügyet intéztek el és a nyári mulatságok megnyitását június hó 1-ére tűzték ki.

Zászlószentelés. A „Faddi Kath. Ifjusági Egylet” e hó 7-én nagy ünnepséggel szentelte fel új templomi zászlóját, amelyet

jószívű adakozók segítségével 225 koronáért szerzett be. Reggel 9 órakor az ifjuság testületileg jelent meg a zászlóánya *Zdrahál* Gyuláné lakásán, hogy az ünnepségre meghívja. 10 órakor ünnepi mise volt. Ennek végeztével *Sipos* István pécsi karkáplán tartott a zászló jelentőségéről magvas egyházi beszédet s *Fekete* Ágoston tolnai prépost megáldotta az új zászlót, amelyre a zászló anyja hatalmas fehér selyem szalagot ajándékozott. Délután sikerült majálist tartottak.

A Szekszárd-bátal ármentesítő és belvizszabályozó társulat közgyűlését ma d. e. 10 órakor tartotta meg a szekszárdi takarékpénztár nagytermében. A tárgysorozat első tárgya a társulat igazgató főmérnökének jelentése a múlt évi igazgatásról, pénzügyi helyzetéről és műszaki munkálatokról. Második tárgy az 1904. évi pénztári és leltári számadások felülvizsgálata. Lapunk előző számaiban mindkét tárgyat kimerítően ismertettük. A földmívelésügyi miniszterium részéről a közgyűlésre lektüldött miniszteri megbízott: *Wirthl* József kir. főmérnök úr, a budapesti folyammérnöki hivatal főnöke, tegnap este óta városunkban időzik.

A belvárosi róm. kath. óvoda 1904. évi számadása és 1905. évi költségvetése. A szekszárdi róm. kath. kisdédvő és gyermekmenhelyet fenntartó egyesületnek 1904. évben 2727 korona 83 fillér bevétele, 2184 korona 67 fillér kiadása és 543 korona 16 fillér pénzmaradványa volt. Az 1905. évi költségvetést 1320 korona fedezettel, 1630 korona szükséglettel s így 310 korona hiánnyal állapították meg. Szomorú dolog, hogy az ily nemes missiót teljesítő egyesületnek a vezetők önfeláldozó buzgólkodása dacára is anyagi nehézségekkel kell küzdenie. Erős a hitünk, hogy megyénk és városunk minden nemesért lelkesedő közönsége ez évben is mint a múltban, nem lesz szűkebbül ez egyesület iránt, mely nyári menhelyében már reggeli négy órakor befogadja a munkára siető napszámosok apró gyermekeit s napi két krajczárért nemesak lelki és testi gondozásban részesíti, de még délben meleg étellel is ellátja.

Nyári mulatság. A „Decsi Önkéntes Tüzoltó-Egylet” saját zászlóalapja javára *Fischer* Dávid nyári helyiségében, *Szuprics* János faddi zenekara közreműködésével f. évi június hó 4 én, világpostával egybekötött zártkörű nyári mulatságot rendez. Belépti-díj: személyenként 60 fill., családjegy (2 személyre) 1 korona. Jó zenéről, „sárkózi halpaprikás”, egyéb étkezés- és jó italról gondoskodva van. Felülízetéseket köszönettel fogadunk. Kezdeté délután 3 órakor.

Muzeum, közintézetek ügyei.

Ajándékok a muzeumnak: *Wigand* Hedvig egy Apafi-érem galvanoplasztikai másolatát, *Klein* Jakab regölyi lakos egy bronz karpereczet ajándékozott a muzeumnak.

TANÜGYI HIREK.

Osztályvizsgák. A szekszárdi állami főgimnáziumban e héten folytak le a VIII. osztályu tanulók osztályvizsgálatai. A vizsgálatokon *Wigand* János igazgató elnökölt. A róm. kath. tanulók hittani vizsgálatain *Wosinsky* Mór apátplébános, a protestánsokén *Borzsák* Endre ev. ref. lelkész, az izraelitákén pedig dr. *Leopold* Kornél ügyvéd elnökölt. *Szabó* Géza róm. kath. hitoktató a róm. kath. tanulók számára, mint eddig minden évben, ugy az idén is a Remete kápolnában szolgáltatott misét a hittani vizsgálatot megelőzőleg.

Szünidei továbbképző tanfolyam tanítók és tanítónők részére. Ertesítem a tanító urakat, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 37.133/1905. számú rendeletével az elemi népiskolai tanítók és tanítónők részére továbbképző tanfolyamokat fog tartatni. Ilyen tanfolyamok ezen évben csakis a székesfővárosban fognak tartatni, még pedig tanítók számára a Paedagogium-

ban kettő, tanítónők részére a II. ker. áll. tanítónőképző intézetben egy. A tanfolyamok 3 hétre terjednek és június hó 26-án fognak megnyitvatni. Mindegyik tanfolyamra 60 hallgató vétetik fel, kik közül 40-40 ingyen ellátás (lakás és élelmezés) kedvezményében és 30 kor. pénzsegélyben részesül; a többi pedig ingyen lakás mellett a tanfolyam egész idejére 25 kor. díjért nyerhet élelmezést. Felhívom tankerületem azon tanítóit és tanító-nőit, kik e tanfolyamra felvételüket óhajtják, hogy bélyegtelen kérvényüket a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez czimezve hozzám május hó 25-éig terjesszék be. Folyamodásukban jelezzék életkorukat és azt, hogy ilyen tanfolyamon vettek-e már részt. Szekszárd, 1905 május 10.

Tihanyi Domokos,
kir. tanfelügyelő.

Tolnavármegye kir. tanfelügyelője a népiskolai és ifjusági könyvtárak ügyében a következő felhívást intézte az iskolaszékekhez: „Tisztelt Iskolaszék! A „Népiskolai és ifjusági könyvtárakat intéző bizottság” megállapította azon művek jegyzékét, amelyek a népiskolába járó tanköteles gyermekek kezébe valók s ezen művekből összeállította az egyes könyvtártypusokat, amelyeket egyik-másik iskolához alkalmasnak tart. A könyvtár-intéző-bizottság ezen eljárását a nm. vallás- és közoktatási miniszterium 2962/904. eln. sz. magas rendeletével jóváhagyta. Ugyanezen rendeletével intézkedett arról is, hogy az állami és államilag segélyezett községi iskolák számára a megfelelő könyvtártypusok megküldessenek.

Az egytől három tanítóval bíró iskolák számára az első typut, aminek ára 130 korona 66 fillér. A háromtól öt tanítóval bíró iskolák számára a második typut, aminek ára 277 korona 82 fillér és végül: A hat vagy több tanítóval bíró iskolák számára a harmadik typut, aminek ára 517 korona 40 fillér, rendelte meg. Ezek a könyvtárak a hozzájuk fűzött várakozásoknak csak akkor felelhetnek meg s a magyar nemzeti kultúrának csak abban az esetben tehetnek megfelelő és értékkel bíró szolgálatot, ha minél több iskolával kapcsolatosan állíttatnak fel. A most említett indokok alapján indítva érzem magamat, hogy felkérem a t. iskolaszéket arra, hogy ezekből a könyvtártypusokból a felügyelete alatt álló iskola számára a megfelelő könyvtártyput beszerezni sziveskedjék. E czélból mellékelve megküldöm a „népiskolai ifjusági könyvtár” intéző-bizottsága által összeállított művek jegyzékét magában foglaló füzetet, amelynek a hátlapjához van fűzve egy megrendelési-ív. Az esetleges megrendelés azon lesz foganatosítandó, amit egyenesen az *Athenaeum-részvénnytársulat* könyvkiadó-osztályához sziveskedjék betérjeszteni. A könyvtárak szállítására a nagy könyvkiadókból egy alkalmi egyesület alakult és a megrendelők részére a következő kedvezményeket nyújtja: a) Azon iskoláknak, melyek a vételárat egyszerre fizetik ki, a vételárból 10% engedményt ad. b) Azon iskoláknak, amelyek a vételárat bármi okkól egyszerre ki nem fizetik, hat egymásután következő egyenlő évi részletfizetést engedélyez akként, hogy az esedékes részlet minden év november 1-ig befizetendő lesz. c) A megrendelők a könyvtárkezeléshez szükséges összes nyomtatványokat ingyen kapják. Tekintettel ama nagyfontosságú czélra, amit ezek a könyvtárak a magyar nemzeti kultúra terjesztése és emelése érdekében szolgálni hivatva vannak, bizton hiszem és reményem, hogy a tisztelt iskolaszék ezen megkeresésben foglaltakat figyelmére méltatja és az ügy érdekében mindent el fog követni, hogy a megfelelő könyvtártypus beszerezhető legyen. Az erre vonatkozó nyilvántartásom kiegészítése végett felkérem az iskolaszéket, hogy elhatározásáról sziveskedjék mielőbb értesíteni. Szekszárd, 1905. márczius 30.

Tihanyi Domokos
kir. tanfelügyelő.

Szálka község a nyári menedékházat nem képes saját erejével felépíteni; e miatt államsegélyért folyamodott.

G A Z D A S Á G.

Visszaélés a marhasóval. Meglepő visszaélésről ad hírt újabban a Magyar Kereskedők Lapja, amelyet különösen a határszéli vármegyék szegény sorsu népe követ el. Egy pénzügyőri szemlész szolgálatteljesítés közben a sóárusok csekély forgalmát látva, ennek oka felől tudakozódott, mire azt a meglepő felvilágosítást kapta, hogy a legalsóbb népréteg a marhasót emberi fogyasztásra használja fel és ez okozza a konyhasó forgalmában a visszaesést. A szegény emberek ugyanis úgy okoskodnak, hogy a marhasóban levő denaturálószer az emberi szervezetre és egészségre nem ártalmas, mert ha ártalmas volna, akkor az állam az állatok etetésére sem hozná azt forgalomba, vagyis ha az állatoknak jó, az embernek sincs kárára, sajátoságos mellék ízét is meg lehet szokni, kivált ha tekintetbe vesszük, hogy marhasó majdnem minden községben kapható és az emberi élvezetre szánt só egy kilogrammjának árából 2 klg. marhasó szerezhető be.

Hamisított élelmiszerek. A külföldi gyárak egyre hamisítják az élelmi szereket, aminek ódiama azután a kereskedőre hárul. E nyilvánvalóan viszás helyzettel szemben az országos magyar kereskedelmi egyesülés ankétet tartott, mely kimondotta, hogy szükségesnek tartja az új élelmiszertörvény megalkotását. Ezenkívül meg volna állapítandó, legczélszerűbben kormányrendelet útján, hogy mi, tekintendő egyes árucikkeknél hamisításnak és mi a megengedett minőségbeli eltérés. Szükséges volna még, hogy olcsóbb, lehetőleg ingyenes vizsgálati állomások létesíttessenek és, hogy az élelmiszer-hamisítók elleni eljárás a bíróságok hatáskörébe utaltassék.

Versenyharcz a Dunán. A dunai hajózási forgalomban hetek óta folyó versenyharcz belső részleteit tárta föl a Magyar Kereskedők Lapja, mikor kimutatta, hogy Ausztria-részéről milyen szélsőségekig menő eszközöket vesznek igénybe, csak hogy a magyar folyamhajózást a saját javukra lefoglalják. Ez a harc az azonban nem fog sikerre vezetni, mert az osztrák dunagőzhajózási társaság, mely eddig Bécs és Budapest között a Dunán szinte teljhatalommal bírt, a magyar vállalatok erélyes fellépése nyomán egyre jobban a háttérbe szorul és máris előrelátható, hogy a most folyó üzleti évről szóló mérlege nagy deficittel fog járulni.

A takarmánykivitel tilalom feloldása. Több lapnak hírével szemben a Magyar Pénzügyi illetékes helyről nyert értesítése alapján azt jelenti, hogy az osztrák kormánynak ugyan meg volt a szándéka a tilalom feloldására, de ez a szándék a magyar kormány ellenállásán hajótörést szenvedett és így a takarmánykivitel tilalom feloldása az ősz előtt nem várható.

HIRDETÉSEK.

Díszműveket, folyóiratokat, könyveket, számlákat, röpiratokat, díszes kiviteli meghívókat, továbbá mindennemű hivatalos és kereskedelmi

nyomtatványokat

izléses kivitelen, a lehető legrövidebb idő alatt, jutányos árszabás mellett szállít

Báter János könyvnyomdája
SZEKSZÁRDON.

1776.
tkv. 1905.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyónki kir. jbiróság, mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy vagyonbukott **Steiner Sándor** végrehajtást szenvedő elleni önkéntes árverési ügyében a simontornyai 1323 sztkvben A. + 99 hrsz. a. Steiner Sándor és neje Rosenfeld Terézia nevében álló ház és udvar tere 800 kor. és u. o. + 100 hrsz. a. ugyanazok nevében álló házi kertre 80 kor. kikiáltási árban és pedig az 1881. LX. t.-cz. 156. §-a alapján az egész ingatlanokra az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1905. évi június hó 15-ik napján d. e. 10 óra-kor** Simontornya község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gyónkón, 1905. évi április hó 24. napján, a gyónki kir. jbiróság mint tkönyvi hatóság.

Dr. Kóvágó,
kir. albiró.

Egy jó házból való fiu

tanonczul

fölvétetik **Báter János könyvnyomdájában.**

Gyulaj község betétszerkesztő bizottságától.

10. sz.
Biz. 1905.

Hirdetmény. 1-3

Gyulaj község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikkekben előirt helyszini eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító **1905. évi május hó 26. napján** az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítatnak:

1. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérel-

meik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886: XXIX. t.-cz. 15-18. §-ai és az 1889: XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek;

3. azok, a kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Tamásiban, 1905. május 9.

A bizottság:

Kardos Herman
s. könyvvezető.

Dávid Samu
kir. albiró.

Hirdetések jutányos áron vétetnek föl lapunk kiadóhivatalában.

Gyors, pontos, olcsó és ízléses kiszolgálás

BÁTER JÁNOS cégénél

NAGY PAPIRRAKTÁR
ÚJ BETŰK

LEGÚJABB SZERKEZETŰ GÉPEK és az árszabásbani szoliditás biztosíthatják a tisztelt megrendelőket, hogy a felmerülő és legmesszebb terjedő igényeik is teljes kielégítést nyernek.

Bachschtz Károly és Társai áruháza

Szekszárd, Széchenyi-utca Mayer-ház.

4-20

A vásárló közönség figyelmébe!

Tisztelettel értesitem a vevő közönséget, hogy tavaszi rendkívüli bevásárlási utamról haza érkeztem s a raktáromon levő újdonságokat a vevő közönség szíves figyelmébe ajánlom.

Raktáromon találhatók:

a legújabb cretonok, sephirek, cöperék, batistok, angol vásznak, francia delinek és pongis batistok, pompás szinezetben.

➔ Női, férfi és gyermek felöltők óriási választékban. ➔

Divatos női havelokok 4 forinttól. Legújabb blouse-kelmék, 120 cm. széles, sikerült mintájú, méterje 49 kr.

Valódi Singer-varrógépek 10 évi jótállással 23 frt.

Utazó bőröndök, kézi táskák és utazó kosarak. — Állandó nagy raktár gyermekjáték és gyermekkocsikban. — Újdonságok nap- és esőernyőkben. — Valódi francia mellfűzők. — Kézimunkák, himző-selymek és kötőpamut gyári raktára. — Óriási választék női, férfi és gyermekcipőkben.

Urak részére divatos öltönyök mérték után készítettnek.

Magunkat a t. vevő közönség jóindulatába ajánlván, vagyunk kiváló tisztelettel

Bachschtz Károly és Társai.